

10643

ՄԻԽԱՅԼՈՎ

ԿՈՄՍՈՄՈՂԻ
ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ
ԴՊՐՈՑՈՒՄ

ԿՈՄԻՏԵԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ
ՅԵՐԵՎԱՆ ● 1940

3855
5-69

Ա. ՄԻԽԱՅԼՈՎ

24 SEP 2006

1 DEC 2009

uy

ԿՈՄՍՈՄՈՒԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ
ԴՊՐՈՑՈՒՄ

(Զեկուցում ՀամԿՅԵՄ Կենտկոմի
Միջկոմիտեում
1939 թ. դեկտեմբերի 19-ին)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ
ՅԵՐԵՎԱՆ ● 1940

28 JUN 2013

10643

254/
40

Н. А. МИХАЙЛОВ
О РАБОТЕ КОМСОМОЛА В ШКОЛЕ
(Доклад на X пленуме ЦК ВЛКСМ
19 декабря 1939 г.)

Государственное издательство
политической литературы
Ереван ● 1940

ԿՈՄՍՈՍՈՒՆԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ ԴՊՐՈՑՈՒՄ

Համ Կ(բ)Կ XVIII համագումարում
տված հաշվետու զեկուցման մեջ ընկեր
Ստալինը մատնանչեց, Վոր կուսակցության
XVII և XVIII համագումարների միջև ըն-
կած ժամանակաշրջանը յեղել և իսկական
կուլտուրական հեղափոխության ժամանա-
կաշրջան: Մեզ մոտ կյանքում իրականաց-
ված և ընդհանուր տարրական կրթությանը
ԽՍՀՄ ժողովուրդների լեզուներով: Աճել և
բուրբ աստիճանների դպրոցների ցանցը,
աճել և աչակերտության թիվը և բարձրա-
դույն ուսումնական հաստատություններն
ալբարտող մասնագետների թիվը: Ստեղծ-
ված և ամրապնդված և նոր, խորհրդային
ինտելիգենցիա:

Սորհրդային զորոցի չտեսնված աճու-
մըն ու ամբապնդումը բնութագրվում են հե-
տեյալ թվերով: Տարրական, վոչ-լրել միջ-
նակարդ և միջնակարդ զորոցների աչա-
կերտության թիվը 21,3 միլիոնից բարձրա-
ցել-հասել է 29,4 միլիոնի: Բստվորում
հարկավոր է նշել, վոր 5—7-րդ դասարան-
ների աչակերտության թիվը կրկնապատկե-
վել է, իսկ 8—10-րդ դասարանների աչա-
կերտության թիվն ավելացել է 15 անգամ:
Բարձրագույն ուսումնական հաստատու-
թյուններում սովորողների թիվն այժմ
կազմում է մոտ 550 հազար: Ժողովրդա-
կան կրթության այսպիսի թափ, զորոցի
այսպիսի վերելք չի ունեցել և չգիտի աչ-
խարհի վոչ մի յերկիր:

Մեր կուսակցության և կառավարու-
թյան վերաբերմունքը զեպի զորոցը, նրա
խնդիրները և ուղիները սպառնչ կերպով
վորոչված են ՀամԿ(Բ)Կ ծրագրի մեջ:

«Զորոցը վոչ միայն պետք է լինի առ-
հասարակ կոմունիզմի սկզբունքների հա-

ղորդիչը, այլև պրոլետարիատի դադախա-
րական, կադմակերտական, դաստիարակչա-
կան աղղեցությունն աչխատավոր մասա-
ների կիսապրոլետարական և վոչ-պրոլետա-
րական խավերին հաղորդող՝ կոմունիզմը
վերջնականապես հաստատելու ընդունակ
սերունդ դաստիարակելու նպատակով»:

Քննադատելով հին զորոցը, Վլադիմիր
Իլյիչ Լենինը հեղնորեն ծաղրում էր կա-
պիտալիստների և նրանց «գիտնական»
սոցասովորների յերեսպաշտությունը, սպա-
սավորներ, վորոնք պնդում էին, թե իբր
զորոցն անկախ մի որդան է, վորը կանդ-
նած է քաղաքականությունից դուրս, դա-
սակարգային պայքարից դուրս:

Լենինը կոչ էր անում «...հասկանալ,
վոր հին ուսումը, հին սերտումը, հին խոս-
տությամբ վարժեցնելը պետք է փոխարի-
նենք մարդկային գիտությունների վոչ
պաշարը մեզ վերցնելու կարողությամբ և
վերցնենք այնպես, վոր կոմունիզմը ձեզ
համար ինչ-վոր սերտած բան չլինի, այլ

դառնա ձեր մտածածը, այն յեզրակացութիւնները, վերոնք անխուսափելի յեն ժամանակակից կրթութեան տեսակետով»:

Այդպիսի հարցադրումը նշանակում էր, վոր նոր դպրոցը պետք է սովորեցնէր ու դաստիարակէր մի սերունդ, վորն ընդունակ է առաջ շարժելու կոմունիզմի դործը:

Բոլշևիկներն կուսակցութիւնը հաստատակամօրեն և հետևողականօրեն իրականացնում է խորհրդային դպրոցի զարգացման ծրագիրը: Հոկտեմբերյան Մոցիալիստական հեղափոխութեան մյուս օրն արդեն հրապարակվեց Վ. Ի. Լենինի ստորագրած դեկրետը՝ յեկեղեցին պետութիւնից և դպրոցը յեկեղեցուց անջատելու մասին, դասային, կաստային դպրոցները լիկվիւրացիայի յենթարկելու մասին: Լենինյան դեկրետը ջարդեց հին բուրժուական դպրոցը և դրեց նոր, խորհրդային դպրոցի ստեղծման սկիզբը:

Կատարելով Լենինի ցուցումներն ուսուցչի մասին, կուսակցութիւնն ստեղծել ու դաստիարակել է իսկական ժողովրդա-

կան ուսուցչութեան բաղմահադար բանակ, վորը հիմնական մասսայով ամբողջ սրտով նվիրված է խորհրդային յերկրի աշխատավորներին մեծ դործին, կոմունիզմի դործին: Մեր խորհրդային ուսուցչութիւնը, նրա հին և նոր կադրերը, — առաջավոր իրենց դադափարական համոզվածութեամբ, բարձր կուլտուրայի տեր, — վայելում է ժողովրդի խորը հարգանքն ու սերը:

Խորհրդային իշխանութեան տարիներն ընթացքում կուսակցութիւնն ու կառավարութիւնն անչափելիօրեն բարձրացրել են դպրոցի նյութական բաղան: Միայն անցած հնդամյակում մեզ մօտ կառուցվեց ավելի քան քսան հազար դպրոց, բացված են հազարավոր արտադպրոցական հաստատութիւններ, ղիտա-հետադոտական ինստիտուտներ, մանկավարժական բուհեր և ուսումնարաններ:

Մեր դպրոցի ամրապնդման համար բացառիկ նշանակութիւն ունեցան Համ. Կ(բ)Կ Կենտրոնական Կոմիտեյի և ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի պատմական վորոշումները:

Այդ վորոշումները քարը քարի վրա չթողին դպրոցի մահացման, մանկաբանության կեղծ դիտության վերաբերյալ թշնամական, հակալեւինյան թեորեւներէց:

Ընկեր Ստալինի ղեկավարութեամբ կուսակցութեանը ջախջախեց աջ-ձախիկ պրոֆէկտայրներին, տրոցկիստական — բուխարինական դորժակալներին, վորոնք խրք-կըվել էին լուսժողկոմատները և ժողովրդական կըթության տեղական որգանների մեջ ու փորձում էին արգելակել դըպրոցի զարգացումը, խեղաթյուրել աճող սերնդի կոմունիստական դաստիարակութեան սկզբունքները:

Զգալիորեն բարձրացել է դպրոցի աշխատանքի վորակը: Ստալինյան Կենտրոնական Կոմիտեյի և խորհրդային կառավարութեան ղեկավարութեամբ ու անմիջական մասնակցութեամբ կազմվել են նոր դասադրքեր և ծրագրեր, վորոնք ողնեցին բարելավելու դաստիարակումը, բարձրացնելու պարագմունքների զաւարտական բովանդակութեանը:

Այս ամենի հետեանքով մենք այժմ ունենք միանգամայն նոր, խորհրդային, սոցիալիստական դպրոց, վորն ամբողջովին կոչված է ծառայելու կոմունիզմին, ծառայելու բոլոր աշխատավորներին, կապիտալիզմի ճնշումից ազատագրելուն:

Բնական է, վոր խորհրդային դպրոցը, ինչպես նաև մեր ամբողջ պետութեանը, կանգ չառավ և կանգ չի առնում ձեռք բերվածի վրա: Համ Կ(բ)Կ XVІІІ համագումարը պահանջեց յերրորդ հնդամյակում իրականացնել ընդհանուր միջնակարգ ուսուցումը քաղաքում և աւտրտել ընդհանուր յոթնամյա միջնակարգ ուսուցումը գյուղում և սոլգային հանրապետութեաններում: Տարրական և միջնակարգ դպրոցների աշակերտութեան թիւը քաղաքներում և խանութեան տեղանքներում՝ 8,6 միլիոն մարդուց պետք է հասցնել 12,4 միլիոն մարդու, իսկ գյուղական վայրերում—20,8 միլիոնից՝ 27,7 միլիոնի: Յերրորդ հնդամյակում մեր դպրոցներում պետք է սովորեն տվելի քան 40 միլիոն յերեխա:

Դպրոցի հետագա ամրապնդման, նրա աշխատանքն ամեն կերպ բարելավելու համար մշտնջենական պայքարի խնդիրները վռն փիզիկական չի կարելի դիտել պետութեան խնդիրներէից մեկուսացված:

Համ Կ(բ)Կ XVII համապետմարում ընկեր Ստալինը տվեց պետութեան վաշտուն դիտական բնորոշումը սոցիալիզմից կոմունիզմին անցնելու ժամանակաշրջանում: Ընկեր Ստալինը հետեցրեց Խորհրդային պետութեան զարգացման յերկու Փաղ. առաջին Փաղը Հոկտեմբերյան հեղափոխութեանից մինչև չահագործող դասակարգերի վերացումն ընկած ժամանակաշրջանն է, յերկրորդ Փաղը քաղաքի և գյուղի կապիտալիստական տարրերի լիկվիդացիայից մինչև տնտեսութեան սոցիալիստական սիստեմի լիակատար հաղթանակը և նոր Սահմանադրութեան ընդունելն ընկած ժամանակաշրջանն է:

Մեզ մոտ վերջնականապես հաստատվել են և անբաժանելիորեն տիրապետում են տնտեսութեան սոցիալիստական ձևերը,

սոցիալիստական սեփականութիւնը, աշխատանքի սոցիալիստական կազմակերպումը: Մենք մտել ենք զարգացման նոր շրջան, սոցիալիստական հասարակութեան կառուցումն ավարտելու և սոցիալիզմից աստիճանաբար կոմունիզմին անցնելու շրջանը:

Սոցիալիստական պետութեան զարգացման մեջ յեղած նոր ետապը մեր առաջ նոր խնդիրներ է դնում:

Սոցիալիստական պետութեան յերկրորդ Փաղում պահպանվեց և լիովին զարգացավ տնտեսական-կազմակերպչական և կուլտուրական-դաստիարակչական աշխատանքի Փունկցիան: Այժմ ծանրութեան կենտրոնը փոխադրվում է կոմունիստական դաստիարակութեան հարցերի վրա, մարդկանց անդառակարդ հասարակութիւն կառուցողները դիտակցութեան միջից կապիտալիզմի մնացուկների լիկվիդացիայի վրա:

Յերկրորդ Փաղում լիովին պահպանվեց յերկրի ռազմական պաշտպանութեան Փունկցիան դրա հարձակումներից, վորը

պահանջում եւ ամեն կերպ ամբաստնել Կարմիր բանակն ու Ռազմա-ծովային նաւատորմը, պատժիչ որդանները եւ հետախուզութիւնը:

Համադումարից հետո անցած տասնամիսը եւ անանձնապէս միջադպային վերջին դեպքերը հաստատեցին ընկեր Ստալինի զբաղւթիւնի ամբողջ հանձարեղութիւնը:

Տնտեսական-կազմակերպչական եւ կուլտուրական-դաստիարակչական աշխատանքի Փունկցիան, յերկրի ռազմական պաշտպանության Փունկցիան, ինչպէս եւ սոցիալիստական սեփականութիւնը պողերից ու հափըշտակիչներից պաշտպանելու Փունկցիան բղխում են մեր պետութեան զարգացման նոր ժամանակաշրջանի զլխաւոր խնդրից—ամբողջ յերկրում սոցիալիստական տնտեսութիւն կազմակերպելու եւ կապիտալիստական տարրերի վերջին մնացորդները լիկվիդացիայի յենթարկելու խնդրից, կուլտուրական հեղափոխութիւն կազմակերպելու, յերկրի պաշտպանութեան համար մի-

անգամայն ժամանակակից՝ բանակ կազմակերպելու խնդրից:

Ընկեր Ստալինի ուսմունքը մեկ յերկրում կոմունիզմի հաղթանակի մասին, սոցիալիզմից կոմունիզմին անցնելու ժամանակաշրջանի պետութեան մասին՝ դադարաւորապէս զինում եւ մեղ եւ պահանջում, վորպեպի կոմսոմոլը, զարրոցի աշխատողներն այդ ուսմունքից անեն բոլոր յեղրակացութիւնները, վորպեպի նրանք բոլջլիկորեն իրադործեն այդ ուսմունքը պրակտիկայում: Իսկական լենինյան-ստալինյան եւ նա, ով վոչ միայն ընդունում եւ մարքսիստական-լենինյան ուսմունքը, այլեւ պայքարում եւ այդ ուսմունքի հաղթանակի համար, այն կիրառում եւ կյանքում:

Յերրորդ հնդամյակի հիմնական խնդիրները լուծելու, սոցիալիստական պետութեան հիմնական Փունկցիաները նոր ժամանակաշրջանում կենսագործելու հետ զարրոցն ունի ուղղակի, անմիջական աւրնջութիւն: Պետութեան հետադաւմբաւորման, առանց վորի աներեւակայելի յե

կոմունիզմի լիակատար հաղթանակը, և
դպրոցի միջև դոյություն ունի ուղղակի,
անխզելի կապ: Դպրոցի ամբաստնողումը պե-
տական կարևորագույն խնդիր է:

Սոցիալիստական պետության զարգաց-
ման նոր պայմաններում վիթխարիորեն
բարձրանում է ինտելիգենցիայի դերը: Վոչ
թե յերկնային թաղավորի տիմարները կա-
րող են ունենլ աշխատավորներին պայքարե-
լու հանուն կոմունիզմի վերջնական հաղ-
թանակի, այլ բազմակողմանիորեն կըրթ-
ված, մինչև ուզն ու ծուծը Լենինի—Ստա-
լինի կուսակցության դործին նվիրված
մարդիկ, վորոնք կարող են բուլչեիկորեն
աշխատել, բուլչեիկորեն պայքարել հանուն
կուլտուրայի և աշխատավորների կոմունիս-
տական զիտակցականության վերելքի: Այժմ
դործը վճռում են կադրերը, մարդիկ, վո-
րոնք յուրացրել են տեխնիկան, յուրացրել
են կուլտուրան, վորոնք գլխավորում են
կոմունիզմի հաղթանակի համար աշխատա-
վորների մղած պայքարը:

Մեր կուսակցությունը վորակելի⁹ց

պետք է ստանա այդ կադրերը: Նշանակա-
լից չափով յերկտասարդության միջից, այն
յերկտասարդության, վորը սովորում է
միջնակարգ դպրոցում և վորն այստեղ
պետք է ստանա առաջին սլատրաստությու-
նը՝ պայքարելու կոմունիզմի համար, աշ-
խատելու ամեն մի բնագավառում, վոր
նրան կհանձնարարեն կուսակցությունն ու
կառավարությունը:

Ընկեր Ստալինի ուսմունքը պետության
մասին պահանջում է ամրապնդել մեր հայ-
րենիքի պաշտպանունակությունը: Ընդհա-
նուր զինվորական սլարտականության որեն-
քով սահմանված է, վոր Կարմիր բանակ են
կրանչվում 18 տարեկան հասակ ունեցող
անձերը: Կարմիր բանակի և Ռազմա-ծո-
վային նավատորմի շարքերն այսուհետև
համալրվելու յեն նշանակալից չափով տաս-
նամյակը հենց նոր ավարտած մարդկան-
ցով: Տասնամյակն ավարտած շատ յերկ-
տասարդներ գնում են զինվորական ուսում-
նարաններում սովորելու: Դուրս է դալիս,
վոր Կարմիր բանակի և Ռազմա-ծովային

նախատորմի շարքերը բարձրակարգմանիորեն պատրաստված մարտիկներով և հրամանատարներով համալրելու հետ ել զպրոցն ամենաամփջական անհշություն ունի:

XVIII համապումարի կողմից ընդունված Համ Կ(բ)Կ կանոնադրության համաձայն կուսակցության թեկնածու կարող են ընդունվել 18 տարեկան հասակի հասած անձերը: Այդ հասակում աշակերտները սովորաբար ավարտում են տասերորդ դասարանը: Այս տարի արդեն միքանի աշակերտներ, վորոնք իրենց ցուցաբերեցին քաղաքական և զործարար տեսակետից, զպրոցն ավարտելիս բոլջիիկյան կուսակցության թեկնածուներ եյին: Հետագայում, աշխատավորների կոմունիստական գիտակցականության աճման հետ, 18 տարեկան հասակի առաջավոր յերիտասարդության մեջ գեպի կուսակցության շարքերը յեղած ձգտումը կաճի: Դուրս և գալիս, վոր այս հարցի նկատմամբ ել—կուսակցության շարքերը բոլջեիկի բարձր կոչումն արդարացնելու ընդունակ յերիտասարդության առաջավոր

մասի հաշվին համալրելու գործում զպրոցն ունի ամենաուղղակի անհշություն:

Վերջապես, կա մի կարևոր հանգամանք ևս, վորը մենք չենք կարող հաշվի չառնել զպրոցի հարցը քննարկելիս: Խոսքն այն մասին և, վոր մեզ ժող զպրոցներում սովորում են 35 միլիոն մարդ: Այլ խոսքերով, սովորողներ թիվը կազմում և մեր յերկրի բնակչության մեկ հինգերորդից ավելին և համարյա հավասար և այնպիսի յերկրի բնակչությանը, ինչպիսին Ֆրանսիան և:

Վորն և յեզրակացությունը: Յեզրակացությունն այն և, վոր ՀամԿ(բ)Կ XVIII համագումարի վորոշումները, ընկեր Ստալինի ուսմունքը պետության և ինտելիգենցիայի մասին՝ խորհրդային զպրոցի առաջ բացին նոր սքանչելի ետապ, բարձրացրին նրա սկզբունքային նշանակությունը բանվորների և ղյուղացիների սոցիալիստական պետության սիստեմում:

Այս ումենը պահանջում և վճռականորեն ամրապնդել զպրոցը, ուժեղացնել

2541
40

ուչադրությունը նրա նկատմամբ, ամբողջ
կոմսոմոլի չըջադարձ կատարել դեպի դըս-
րոցը: Ամբողջ կոմսոմոլին չըջել դե-
պի դպրոցի աշխատանքը—այժմ այսպես
ե դըված հարցը: Յեւլ այդ պետք ե կազմել
այս պլենումի գլխավոր խնդիրը, կոմսոմոլի
կազմակերպությունների գլխավոր խնդիրը
մոտակա ժամանակամիջոցում:

Մենք արդէոք կարո՞ղ ենք պնդել, վոր
կոմսոմոլում հասկացել են այս, և վոչ մի-
այն հասկացել, այլև դրանից արել են ան-
հրաժեշտ յեղրակացություններ: Դժբախ-
տաբար, այդ պնդել չի կարելի: Մեր ամե-
նամեծ թերությունն ել հենց այն ե, վոր
կոմսոմոլում չկա իսկական ուչադրություն
դեպի դպրոցը: Դեռ ավելին—կոմսոմոլում
գոյություն ունի դպրոցում կատարելիք
աշխատանքի բացահայտ թերադնահատում,
վորը վնասակար ե սոցիալիստական պետու-
թյան համար: Կոմսոմոլի կազմակերպու-
թյունները դպրոցում տարվելիք աշխատան-
քը դիտում են վորպես յերկրորդական աշ-
խատանք և վոչ թե իրենց պետական գոր-

ծունեյության կարեւորագույն բնագավառ:

Այս պլենումը հրավիրված ե կուսակ-
ցության Կենտրոնական Կոմիտեյի առա-
ջարկությամբ: Պլենումին նախապատրաս-
տվելու գործը կատարվել ե ընկերներ՝ Անդ-
րեյեվի և Մալենկովի անմիջական ղեկա-
վարությամբ: Նրանք թափանցում եյին
գործի բոլոր մանրամասնությունների ու
մանրունքների մեջ: Բազմաթիւ զրույցնե-
րում ընկերներ Անդրեյեվը, Ժդանովը և
Մալենկովը լրջորեն և միանգամայն ճիշտ
քննադատում եյին դպրոցում մեր տարած
աշխատանքի թերությունները, նրանք մատ-
նանշում եյին, վոր ամբողջ կոմսոմոլը
դեռևս չըջադարձ չի կատարել դեպի այդ
գործը, վոր կոմսոմոլի մեջ գոյություն
ունի դպրոցում տարվող աշխատանքի թե-
րադնահատում:

Համ Կ(բ)Կ Կենտկոմի քարտուղարները
մեզ ավին մի շարք սկզբունքային ցուցում-
ներ, վորոնք հանդիսանում են պլենումի
բոլոր ղեկուցումների հիմքը: Այդ ցուցում-
ները բուլլետիյան ուղղամտությամբ բացա-

Հայտում են մեր թերությունները և տալիս են աշխատանքի լայն ու կոնկրետ ծրագիր:

Մեր անմիջական պարտականությունն է—բոլշևիկոսին կատարել այդ ցուցումները և մոտակա ժամանակում ապահովել ամբողջ կոմսոմոլի արմատական չրջադարձը գեպի դպրոցում կատարվելիք աշխատանքը: 1940 թիվը պետք է դառնա բեկման տարի կոմսոմոլի վերաբերմունքի մեջ գեպի դպրոցը, վերջինիս ամբողջ աշխատանքը բարելավելու մեջ:

Ի հաստատումն այն բանի, լուր մենք վատ ենք աշխատում դպրոցում, կարելի չե բաղմաթիվ փաստեր բերել: Ամենից լավ է այդ ցույց տալ կոմսոմոլի կազմակերպություններին կողմից դպրոցի արմատական և վճռական հարցերին ցույց տված վերաբերմունքի վերլուծության հիման վրա:

* * *

Դպրոցում գլխավոր դեմքը, կուսակցության և կառավարության վստահված անձը հանդիսանում է ուսուցիչը:

Մարքսիզմ—լենինիզմը գիտություն և համարում միայն այնպիսի գիտությունը, լուրը չի խոնարհվում հնացած ապացույցների առջև, չի վախենում ջարդել հին, խարխուլ թեորիաները, այլ անընդհատ կատարելագործվում է, մարդկությանը հարստացնում է նոր գիտելիքներով: Առաջավոր գիտությունը—այդ մի գիտություն է, վորն անխղճիորեն կապված է պրակտիկայի հետ: Պրակտիկայի հետ չկապված գիտությունն անպետք գիտություն է:

Ո՞վ պետք է մեր յերկտասարդ սերնդին զինի այդ գիտության հիմունքներով: Ո՞վ է ազդում ժողովրդական ինտելիգենցիայի կադրերի պատրաստման վրա, այն բանի վրա, թե ինչպես սյուրվա դպրոցականը վաղը պահպանելու և բաղմապատկելու յե սոցիալիստական սեփականությունը, դարգացնելու յե սոցիալիստական կուլտուրան, կոմունիստներն դաստիարակելու յե աշխատավորներին, կուլելու յե թշնամու դեմ ի փոսս հայրենիքի, ի փոսս կոմունիզմի: Իհարկե, մեծ չափով—ուսուցիչը:

Մենք կարող ենք մշակել տասնյակ և հարյուրավոր ամենահիանալի ծրագրեր, ամենակատարյալ ձեռնարկներ և դասադրքեր, բայց յեթե մենք չունենանք ուսուցիչ, վորն ընդունակ լինի ճիշտ դասավանդել այդ ծրագրերով, վորն ընդունակ լինի կուսակցական գերքերից դործադրել այդ ձեռնարկներն ու դասադրքերը—վոչինչ դուրս չի գա:

Լենինը դեռ 1909 թվականին, Կապրի կղզու կուսակցական դպրոցի աշակերտներին զրաժ նամակում գրում էր, վոր ամեն մի դպրոցում ամենակարևորը դասախոսությունների զաղափարական-քաղաքական ուղղությունն է, վորն ամենից առաջ վորոշվում է դասախոսների կազմով:

1920 թվականի նոյեմբերի 3-ին հանդես գալով քաղլուսավարների Համառուսաստանյան խորհրդակցությանը, Լենինն ասում էր. «...հարյուր-հազարավոր ուսուցիչներ — այդ մի ապարատ է, վորը պետք է շարժել աշխատանքը, զարթեցնի միտքը, սլաքարի նախադաշարմունքների

դեմ, վորոնք դեռ մինչև հիմա դոյություն ունեն մասսաների մեջ»:

«Մենք պետք է հարյուր-հազարավոր պիտանի մարդիկ ի սրսս դենք կոմունիստական լուսավորությանը»:

Բոլշևիկյան կուսակցությունը հետևողականորեն և անշեղորեն կյանքում կենսագործել է Լենինի ցուցումներն ուսուցչի մասին: Այժմ ուսուցչությունը կազմում է խորհրդային ինտելիգենցիայի առաջավոր ջոկատը: Մեր ուսուցիչը սոցիալիզմի դարաշրջանի ամենակրթյաժ և կուլտուրական մարդկանցից մեկն է, մի ամուր ուժ է, վորի վրա հենվում են կուսակցությունն ու կառավարությունը աճող սերնդի կոմունիստական դաստիարակության և ուսուցման զծով կատարած աշխատանքում:

Բոլշևիկյան կուսակցության հոգատարության շնորհիվ ուսուցիչը մեղ մոտ այնպիսի բարձրության է հասցված, վորի վրա նա յերբեք կանգնած չի յեղել: Աշխատանքի մեջ ձեռք բերած աչքի ընկնող հաջողությունների համար չորս հազար դյուղական

ուսուցիչներ արժանացան բարձր պատվի—
նրանք պարգևատրվեցին Խորհրդային Միու-
թյան շքանշաններով և մեդալներով։ Ժո-
զովուրդը բազմաթիվ ուսուցիչների փորպես
իր դեպուտատներ ուղարկեց ԽՍՀՄ Գերա-
զույն Խորհուրդը և միութենական ու ավ-
տոնոմ հանրապետութիւններին Գերագույն
Խորհուրդները, առաջագրեց տեղական
խորհուրդների դեպուտատության թեկնա-
ծուներ։ Լավադույն ուսուցիչների անուն-
ները հայտնի յեն ամբողջ յերկրին։

Թվում է թէ մեզ, կոմսոմոլի աշխա-
տողներին համար, այստեղից յեզրակացու-
թյունը սրարդ է։ Ստալինյան հողատարու-
թյունը խորհրդային ուսուցչի մասին կոմ-
սոմոլի համար փայլուն որինակ է ծառա-
յում, նրան պարտափորեցնում ինչպես
հարկն է, բոլշեիկորեն ուղեւ ուսուցչին։

Առանց հարգանք տածելու դեպի ուսու-
ցիչը, առանց հոգ տանելու նրա հեղինա-
կությունը բարձրացնելու մասին—անմիտ և
վոչ—լուրջ բան է՝ դատել զպրոցի հետագա
ամբապնդման մասին, աշակերտների առա-

ջադիմությունը և կարգապահությունը
բարձրացնելու մասին։ Միայն կոմսոմոլի և
ուսուցիչների համատեղ աշխատանքը կա-
պահովի Համ Կ(Բ)Կ XVIII համագումարի
կողմից զպրոցի առաջ դրած խնդիրների
կատարումը։

Դժբախտաբար, կոմսոմոլի կազմակեր-
պությունները չեն հասկանում ուսուցչի
հսկայական դերը։ Ուսուցիչը չի ստանում
կոմսոմոլի պատշաճ ոժանդակությունը,
արժանավայել պատիվ ու հարգանք չի վա-
յելում կոմսոմոլում։ Կոմսոմոլի կազմա-
կերպությունները չեն ճանաչում ուսուց-
չին, չեն խորհրդակցում նրա հետ, չեն
ոգնում նրան նրա լարված, պետության
համար կարեւոր և՛ անհրաժեշտ աշխատան-
քում։ Դեռ ավելին. ուսուցչի նկատմամբ
յերբեմն ցուցաբերվում է անհոգի, մախա-
յեմյան, խուլիգանական վերաբերմունք։

Ահա մի քանի փաստեր։

Գորկու քաղկոմն այս ամբողջ տարվա
ընթացքում չի քննարկել ուսուցիչների աշ-
խատանքի հետ կապված և վոչ մի հարց։

Քաղկոմը չի ճանաչում ուսուցիչներին, չի հենվում նրանց վրա:

Վեց ամիս առաջ ՀամԼԿՅԵՄ Կենտկոմը լսեց Ռյազանի մարզկոմի ղեկըցումը ուսուցիչներին հետ շարվող աշխատանքի մասին: Ընդունվեց մի վորոշում, վորն ուսուցիչներին հետ մարզկոմի տարած աշխատանքը դնում անբավարար: Մենք մարզկոմին առաջարկեցինք անհապաղ ուղղել թերությունները: Վերջերս կատարված ստուգումը ցույց տվեց, վոր այդ ցուցումը չի կատարված և ամեն ինչ մնում է առաջվա պես: Ռյազանի մարզի կոմսոմոլի կադմակերպությունները չեն աշխատում ուսուցչի հետ, նրան վոչ մի ոգնություն ցույց չեն տալիս: Ընթացիկ տարվա յերկու յեռամսյակի ընթացքում մարզում կոմսոմոլի մեջ են ընդունվել 65 ուսուցիչ միայն: Բացի այդ, 16 ուսուցիչներում կոմսոմոլի մեջ վոչ մի ուսուցիչ չի ընդունվել:

Ռյազանի մարզկոմը բացառություն չի կադմում: Մյուս կոմյերիտական կադմակերպություններում ել բացակայում է

ուսուցչի հետ տարվելիք աշխատանքը: Դրա ակնառու աղացույց է հանդիսանում կոմսոմոլի աճի ընդհանուր իջեցումն ի հաշիվ ուսուցչութան: 1939 թվի առաջին յեռամսյակում կոմսոմոլի մեջ ընդունվել են 10 061 ուսուցիչ, յերկրորդ յեռամսյակում — 8378, յերրորդ յեռամսյակում — 4093:

Ռոստովի մարզում 1938—1939 թվերի ընթացքում դպրոցներից հեռացվել են 410 ուսուցիչներ: Նիկոլայեվում բացարձակապես սխալ են բաշխել մանկավարժական բուհերի չըջանալարտներին: Այս յերկու փաստերն ել լուրջ, սկզբունքային նշանակություն ունեն: Սակայն Ռոստովի և Նիկոլայեվի մարզկոմներն այս փաստերի կողքով անցան, ըստ յերևութին, իրենց արժանապատվությունից ցած համարելով ուսուցչի բախտով դրադվելը:

Սուլիգանական վերաբերմունքը դեպի ուսուցիչները յերևան է դալիս, մասնավորապես, նրանց անհիմն կերպով կոմսոմոլից վտարելու փաստերում: 1939 թվի հունվա-

րի 1-ից մինչև նոյեմբերի 25-ը ՀամԼԿՅՅՄ Կենտկոմն ստացել է 278 բողոք՝ կոմսոմոլի շարքերից վտարված ուսուցիչներից: ՀամԼԿՅՅՄ Կենտկոմը, քննելով այդ բողոքները, 172 ընկերների վերականգնեց առանց տույժերի, 55-ին վերականգնեց զանազան տույժերով և հաստատեց հեռացման 51 դեպք միայն:

1939 թվի փետրվարի 11-ին Մարիխիկի մարզկոմը կոմսոմոլից վտարեց Կոստրապովի չրջանի Լյաժմարինի վոչ-լրիվ միջնակարգ դպրոցի ուսուցիչ Ռոսպոպինին, իբր թե իր տրոցկիստ յեղբոր հետ կապ ունենալու համար: Ռոսպոպինի յեղբայրը 1938 թվականին կանչվել էր ԲԳԿԲ, իսկ ռալյոնում ինչ-վոր մեկը լուր տարածեց, թե նա ձերբակալված է վարպես տրոցկիստ: Յեվ այդ բավական յեղավ ազնիվ ուսուցչին կոմսոմոլից հեռացնելու համար: Ուսուցիչը հավատացնում էր, թե իր յեղբայրը վոչ թե տրոցկիստ է, այլ ծառայում է Բանվորա-Պրոլետարիական Կարմիր բանակում, ուսուցիչը ներկայացրեց մի տեղեկանք, վոր

ուղարկել էր այն զորամասը, վորտեղ ծառայում էր նրա յեղբայրը: Բայց կոմսոմոլի մարզկոմն այնպես ել չհավատաց Ռոսպոպինին, իսկ տեղեկանքը համարեց կեղծ:

Որչուի մարզկոմը կոմսոմոլից հեռացրեց Պոկրովսկի ռալյոնի Ֆյոդորովսկի վոչ-լրիվ միջնակարգ դպրոցի ուսուցիչ Ռոմանովին, իբր թե հակահեղափոխական յելույթի համար: Իսկ ի՞նչը հիմք ծառայեց Ռոմանովին այդքան ծանր քաղաքական հանցանքի մեջ մեղադրելու համար: Ինչի՞ց էր յելնում մարզկոմը, խորհրդային ուսուցչին հաշվեդրելով Ժողովրդի թշնամիների բանակում: Քննությունը ցույց տվեց, վոր մարզկոմն այդ բանն անելու վոչ մի իրավունք չուներ:

Լինելով կոլտնտեսության վերստուգիչ հանձնաժողովի նախագահ, Ռոմանովը բողոքեց կոլտնտեսության նախագահ Պոցելույի վրե զործողությունների դեմ, վորն ապուրինաբար չրջանի միջանի աշխատողներին մթերքներ էր մատակարարում կոլտնտեսության հաշվից:

Ի՞նչ պետք է աներ մարդկումը: Իհարկե, պաշտպաներ Ռիմանովին, մատնացույց աներ Պոկրովսկի ուսկոմին խորհրդային ուսուցչին ցույց տրվող սխալ վերաբերմունքի համար, այդ փաստով վտարի հաներ կազմակերպութեանը, սովորեցներ նրան, թե ինչպես պետք է դնահատել խորհրդային ինտելիգենտին: Սակայն մարդկումն անհրաժեշտ չհամարեց ստուգել նյութերը և անհիմն կերպով ուսուցչին վտարեց կոմսոմոլից:

Հարց է ծագում, ի՞նչ արժեքն այն դեկավարները, վորոնք այդպես անհողի յեն վերաբերվում դեպի մարդը, վորոնք թույլ են տալիս, վոր հալածվեն խորհրդային ինտելիգենցիայի, խորհրդային ուսուցչութեան կադրերը:

Հարց է ծագում, ինչի՞ վրա յե հիմնված այդպիսի վոչ-կոսակցական վերաբերմունքը դեպի ուսուցիչը: Ինչո՞ւ կոմսոմոլի կազմակերպութեանն են անցնում են այն փաստերի կողքով, յերբ ուսուցչի հեղինակութեանը չի ամրապնդվում, այլ ընկ-

նում է, յերբ նրան չեն ողնում, այլ խանդարում են և դրանով վնաս են հասցնում խորհրդային դպրոցի ամրապնդմանը:

Միայն մեկ պատասխան կարող է լինել: Մեզանից վոմանք չեն հասկացել ընկեր Ստալինի ուսմունքն ինտելիգենցիայի մասին և դրանով իրենց պրակտիկ աշխատանքում վատ են ղեկավարվում:

Ժամանակն է յուրացնելու, վոր առանց կոմսոմոլի և ուսուցիչների համերաշխ աշխատանքի, առանց սերտ կոնտակտի մեջ մտնելու նրանց հետ, առանց նրանց հեղինակութեանն ամրապնդելու, առանց հողատանելու նրանց դադարաւարական մակարդակը և դործարար վորակավորումը բարձրացնելու մասին, առանց ողնելու նրանց առաջադիմութեան և կարգապահութեան համար մղվող պայքարում չի կարելի հույս դնել խորհրդային դպրոցի հետագա հաջողութեանների վրա:

Ուսուցչի նկատմամբ յեղած անուշադիր, անհողի վերաբերմունքի փաստերը մինչև այժմ չեն վերացվել նաև ՌիՅՍՀ

Լուսժողովոմատում: Դրա պատճառներից մեկն այն է, վոր ժողովոմ ընկեր Տյուրկինը լիբերալ վերաբերմունք է ցույց տալիս նման յերևույթները կրողներին:

Մի ամբողջ շարք կուսակցական վորոշումներ, և առաջին հերթին Համ Կ(բ)Կ Կենտկոմի վորոշումը պրոպագանդայի մասին, պահանջներին, վորպեսզի Լուսժողովոմատն արմատապես վերակառուցեր ուսուցիչներին վորակավորումը բարձրացնելու սխտեմը, մասնավորապես հեռակա ուսուցման սխտեմը: Առանց իր վրա անխոնջ աշխատանք թափելու ուսուցիչը չի կարող հաջողությամբ կատարել իր վրա դրված խնդիրները, չի կարող հաջողությամբ դաստիարակել նոր սերնդին: Այն դրույթը, թե պետք է դաստիարակել հենց իրեն, դաստիարակին, նոր չէ և յերևի հայտնի յե Լուսժողովոմատի աշխատողներին:

ՌԽՖՍՀ-ում ատեստացիայի յենթարկված 612 հազար ուսուցիչներից 246 հազարն անհրաժեշտ մանկավարժական կրթություն չունեն:

ՌԽՖՍՀ 30 մարդերի տվյալները ցույց են տալիս ուսուցիչների կրթության հետևելալ պատկերը (տոկոսներով).

բարձրագույն կրթությամբ	—15,2
միջնակարգ կրթությամբ	—61,5
յոթնամյա կրթությամբ	—21,3
յոթնամյակից ցածր կրթությամբ	—2

Այս թվերը խոսում են իրենց մասին: Նրանք ցույց են տալիս, վոր ուսուցիչներին դերակշռող մասը, յերիտասարդ մանկավարժներ են, վորոնք սուր կերպով զգում են ողնություն ստանալու, վորակավորումը բարձրացնելու, բարձրագույն մանկավարժական կրթություն ստանալու կարիքը:

Իսկ ի՞նչպես է դրված ուսուցիչների գիտելիքները բարձրացնելու դործը:

Փաստորեն հեռակա ուսուցման դործը քայքայված է, և Լուսժողովոմատի կողմից այդ դործն ուղղելու փորձեր չեն յերևում: Ըստ վոչ-լրիվ տվյալների, ՌԽՖՍՀ-ում չեն սովորում 150 հազար ուսուցիչներ: Հեռակայողների ավելի քան 30 տոկոսը չեն ներ-

կայանում սեսխաներին և կոնսուլտացիաներին: Հեռակայողների մազումը բուհերում հասնում է 17 տոկոսի, մանկուսումնաբաններում—16 տոկոսի: Այսպիսի դրությունը հասցնում է պետական հսկայական միջոցները վատնելուն:

ՌԽՑՍՀ Լուսժողկոմատը պարտավոր է վճարականորեն ձեռնամուխ լինել ուսուցիչների վաղափարական մակարդակը և դործարար վորակավորումը բարձրացնելու գործին: Կոմսոմոլի կադմակերպութուններին խնդիրն է այդ բանում ոգնել ժողովրդական կըթուլթյան որդաններին:

Կուսակցությունը պահանջում է ուսուցչին ցույց տալ հոգատար, զգույշ, զգայուն վերաբերմունք: Մինչդեռ, Լուսժողկոմատի և ժողովրդական կըթուլթյան տեղական որդանների մեղքով բաղմաթիվ դեպքեր կան, յերբ ուսուցիչներին յերկույերեք ամսով աչխատաւարձ չեն վճարում: Այդ մասին են հաղորդում Նովոսիբիրսկի, Կալինինի, Վորոնեժի և ուրիշ մարզերից: Ոմսկի մարդում ուսուցիչներին տրվող

պարտքը կազմում էր դեկտեմբերին 34 հար ուրլի, Բաշկիրիայում—360 հարար:

Լուսժողկոմատի հանցանքով յերիտասարդ ուսուցիչները մեծ մասամբ թողնւած են իրենց բախտին, պատշաճ աջակցություն չեն դտնում: Ուսուցչուհի Սվինցովան, որինակ, աչխատանքի ուղարկւեց Աչխարադ: Նրան բնակարան խոստացան, բայց զանազան պատրվակներով այնպես ել բնակարան չտվին: Բնակարանային պայմանները փոքրինչ տանելի դարձնելու անպատու գործերից հետո Սվինցովան ծախեց իր փոքրիկ դրողարանը և մեկնեց Մոսկվա:

Ե՛լ ավելի վրդովեցուցիչ փաստ կատարվեց ուսուցչուհի Բարաբասի հետ: Կրասնոդարից նրան ուղարկեցին Դադստան: Այստեղ նրան բնակարան տվին առանց վառարանի, դռների ու չըջանակների, վատ կտուրով: Ձնայած բաղմաթիվ խնդրանքներին, վոչ վոք չոգնեց Բարաբասին բնակարանային պայմանները բարելաւելու հարցում: Մահացաւ նրա յերեխան: Նա տասնյակ անգամ դւմեց Լուսժողկոմատ և,

վերջապէս, վորոշեց մեկնել անձնապէս
բանակցելու համար: Փոխանակ ըստ եյու-
թյան քննելու այլ հարցը, Լուսժողկոմա-
տում նստած չինովնիկները Բարաբասին
պատասխանատուության յենթարկեցին պրո-
վոլլի համար և հեռացրին աշխատանքից:

Կադրերին ցույց տրվող խուլիդանական
վերաբերմունքի նման փաստերը Լուսժող-
կոմատում յեղակի չեն: Դիմելով Լուսժող-
կոմատին պանդատներով, ուսուցիչները
հաճախ հանդիպում են անհոգության և
քաշքշուկի: Միջնակարգ դպրոցի վարչու-
թյունում այս տարվա մայիսից մինչև նո-
յեմբեր ընկած ելին 290 չքննված բողոքներ
և նամակներ: Վերջիվերջո Լուսժողկոմա-
տի աշխատողները մի պարզ յեւք դտան—
բողոքներն ու նամակները դրել արխիվ:

Ժամանակն է, վոր ընկեր Տյուրկինը
լրջորեն ձեռնամուխ լինի Լուսժողկոմատում
կարգ ու կանոն հաստատելու, ուսուցչի
նկատմամբ յեղած հակալենինյան վերաբեր-
մունքի փաստերի լիկվիդացիայի պործին:

Ժամանակն է, վոր կոմսոմոլի կադմա-

կերպությունները փոխեն իրենց վերաբեր-
մունքն ուսուցչի նկատմամբ և բոլոր յեղ-
րակացություններն անեն ընկեր Ստալինի
ուսմունքից՝ խորհրդային ինտելիգենցիայի
մասին:

Ժամանակն է, վոր կոմսոմոլի կադմա-
կերպությունները հասկանան, վոր առանց
լիկվիդացիայի յենթարկելու ուսուցչի
նկատմամբ յեղած մախայեվական, հակալե-
նինյան վերաբերմունքի փաստերը, չի կա-
րելի սպասել, վոր բարեկամի դպրոցում
տարվող աշխատանքը:

Ժամանակն է, վոր կոմսոմոլի կադմա-
կերպությունները հասկանան, վոր հարկա-
վոր է ուսուցչին մոտեցնել կոմսոմոլին և
լիկվիդացիայի յենթարկել նրա մասին,
վորպես նեղ մասնաղետի, յեղած պատկե-
րացումը:

Ուսուցիչը՝ կոմունիզմ կառուցողների
աճող սերնդի դաստիարակն է, — ահա այն
սկզբունքը, վորով մենք պետք է դեկավար-
վենք՝ ուսուցչին ցույց տրվող վերաբեր-
մունքի մեջ:

* * *

Դպրոցի համար հետեյալ կարևորագույն հարցը, վորի կողքով չի կարող անցնել կոմսոմոլը, — դա աշակերտության կարգապահության և առաջադիմության հարցն է :

Բարձր գիտակցական կարգապահությունը և կազմակերպվածությունը նոր, սոցիալիստական հասարակության բնորոշ, անկապտելի գիծն է : Նա, այդ գիծը, յերեւում է ամենուրեք, — բանվորների և դյուղացիների ստախանովական աշխատանքի մեջ, ինտելիգենցիայի նվիրված աշխատանքի մեջ, կարմիր բանակի և Ռազմա-ծովային նավատորմի սքանչելի դործողություններում : Հայտնի յե, թե ինչ հսկայական տպավորություն դործեցին կարմիր-բանակայինների կարգապահությունն ու կազմակերպվածությունն Արևմտյան Ուկրաինայի և Արևմտյան Բելոռուսիայի աշխատավորներին պանական լծից ազատագրելու համար մղվող պայքարի ժամանակ :

Կուսակցությունը ժողովրդի մեջ որեցոր աճեցնում ու դաստիարակում է կազմակերպվածություն ու կարգապահություն : Հենց այդ սքանչելի ունակություններն է, վոր պետք է դաստիարակի դպրոցը : Պետք է ասել, վոր այստեղ արդեն քիչ բան չի արվել : Բայց այնուամենայնիվ շատ դժարոցներում կարգապահությունը դեռ մնում է անբավարար : Դպրոցներում մենք ունենք առաջադրանքները չկատարելու, ուսումնական ուժի մը խախտելու, կախարարության, իսկ յերբեմն նաև խուլիգանության մասսայական վաստեր :

Ուսուցչի ցուցումներն ու առաջադրանքները պարտադիր են ամեն մի աշակերտի համար, դրանք նրա համար որենք են հանդիսանում : Մինչդեռ, աշակերտները հաճախ չեն կատարում ուսուցչի առաջադրանքները : Դեռ ավելին — աշակերտներից վոմանք վիրավորում են ուսուցչին, հաշվի չեն առնում նրանց :

1939 թվականի նոյեմբերի 10-ին 10-րդ

դասարանի աշակերտներն իրենց ուսուցչին ուղարկեցին մի «ուլտիմատում» հետևյալ բովանդակությամբ.

«Քիմիայի դասատու Ա. Ս. Պանոփային:

Մենք, 75-րդ դպրոցի 10-րդ դասարանի աշակերտներս, մտածեցինք ձեր այն առաջարկության մասին, վոր դուք մեզ հրամայել է Թ. Նոյեմբերի 10-ին, և յեկանք այն յեզրակացության, վոր մենք, ստորև ստորագրողներս, կատեզորիկ կերպով հրաժարվում ենք ստուգողական աշխատանք գրելուց, վորովհետև 1939 թվի 5/XI մենք դասին չենք յեղել: Ընդունեցեք դեպի Ձեզ տաճած լիակատար հարգանքի մեր հավատարմացումները: 10-րդ դասարանի աշակերտներ»:

Հետևում է 25 ստորագրություն և այսպիսի հետդրություն. «Առաջարկում ենք կատարել մեր խնդիրքը, այսինքն՝ ստուգողական աշխատանք չգրել և դասին այդ չհարցնել: Իսկ յեք չեք կատարի, ապա

մենք ձեռք կառնենք արդեն խիստ բնույթի միջոցներ»:

Կուլթիշևի № 44 դպրոցի 5-րդ դասարանի աշակերտ Սավելյեվը խուլիգանություն են անում, խախտում են դպրոցի ներքին կարգուկանոնը: Նրան համոզում եյին, վոր այդպես վարվել չի կարելի, խորհուրդ եյին տալիս պայմանադիր դրել և մրցման մեջ մտնել մյուս աշակերտներին հետ: Նա համաձայնվեց, իսկ մյուս ուրը յեկավ դասարան, բոլոր, թանաքամանների մեջ կեր լցրեց և վիժեցրեց պարտաժողովները: Այսպես շարունակվում են միջանի որ: Այնուամենայնիվ կոմսոմոլի կազմակերպությունը հանդիսա ստացում են, թե Սավելյեվը յերբ կվորոշի «իրեն լավ պահել»:

Խուլիգանություն, սանձարձակություն, առաջադրանքները չկատարելու տարբեր անհամատեղելի յեն խորհրդային դպրոցականի կոչման հետ: Այս ամենն անյայլի մնացորդներն են, լիվիլիգայիայի չենթարկված մանր-բուրժուական դժերի և սովորությունների հետևանքը, խորթ և հետամնաց

տրամադրություններէ ազդեցությունն աչա-
կերաների վրա: Դժբախտաբար, կոմսո-
մոլի կազմակերպությունները հաճախ այս
փաստերի վրա նայում են սրարդեցված ձե-
վով, դրանց մեջ չեն տեսնում սոցիալիստա-
կան համակեցութեան կանոններէ կոպիտ
խախտում, չեն դուռ նոյն յերևույթներէ
կապը մանկական հանցադոժութեան հետ,
— իսկ մի շարք դեպքերում — թշնամական
տարրերի կողմից աչակերաններն իրենց
ցանցերը գցելու փորձերի հետ:

Այս տարվա տասն ամսիւս ընթացքում
Կույրիչեւում քրեական պատասխանատու-
թեան են յենթարկուել 354 դպրոցական: Սա-
կայն կոմսոմոլի ռայկոմները, քաղկոմը և
մարզկոմը մինչև այժմ դեռ մնում են դե-
տոլներէ դերում. կոմսոմոլի կազմակեր-
պություններն այս անթույլատրելի յերե-
վույթներէ դեմ վոչ մի դորժուն պայքար
չեն մղում:

Ի՞նչպէս պետք է վորակաւորել նոյն
վարժունքը: Կույրիչեւի մարզկոմը քարշ է

գալիս դեպքերի պոչից, և վոչ թե դեկա-
վարում դորժը: Նա ընտրել է ինքնահոսի
դիրք, և վոչ թե դպրոցի կարգապահու-
թեան համար վճռական պայքար մղելու
դիրք: Մարզկոմի աշխատողները տվյալ
դեպքում վեր են ածուել նախած չինովնիկ-
ների, վորոնք անտարբեր կերպով դրան-
ցում են փաստերը:

Դպրոցի կարգապահութեան հետ ան-
խղելիորեն կապված են նաև առաջադիմու-
թեան հարցերը: Դաստիարակությունն ու
կրթությունը մի մեղալի յերևու կողմն
են: Յեւ վոր դպրոցում անբավարար առա-
ջադիմություն կա, դրանում ամենից վառ
կերպով արտահայտուում են մեր դաստիա-
րակչական աշխատանքի թերությունները:

Անցյալ ուսումնական տարւում ՌԽՅՍՀ
դպրոցներում կային մեկուկէս միլիոն յերկ-
րորդտարեցիներ: Ժողովրդական կրթու-
թեան որդանների տվյալներէ համաձայն
նոր ուսումնական տարվա առաջին քառոր-
դէն առաջադիմութեան պատշաճ աճում
չտուեց: Այսպէս, որինակ, Լենինգրադի

մարզի դպրոցներում առաջադիմությունը կազմում է միայն 75 տոկոս, Լենինգրադի դպրոցներում—78 տոկոս, Կալինինի մարզի 31-րդ ուսուցիչի դպրոցներում—72 տոկոս:

Անհրաժեշտությունն էլիս ապացուցելու, վեր աշտուղ բանը վու թե որչեկտիվ պատճառներն են, այլ մենք, կոմսոմոլի աշխատողներս, ժողովրդական կրթության որդանները, կազմերը: Մենք քիչ դպրոցներ և մանկավարժներ չունենք, վերոնք չգիտեն, թե ինչ բան է յերկրորդատարեցի: Լենինգրադի մարզում 600 դպրոց, Կիրովի մարզում 100 դպրոց, Բելոռուսիայում 200 դպրոց վու մի յերկրորդատարեցի չունեն: Մոսկովայի մարզում ալեկի քան յերկու հազար ուսուցիչներ հասան բացարձակ առաջադիմության: Սարատովի մարզում ալեկի ուսուցիչներ 1.000 հոգի յեն, Կույբիշևի մարզում—900 հոգի, Ուլրեկական իՍՍՀ-ում—4.500 հոգի:

Բանն ինչո՞ւմն է ուրեմն:

Բանն այն է, վոր մեր կոմսոմոլի կազմակերպությունները խախտառակ կերպով

հաշտվել են դպրոցում կատարվող կովարարության և խուլիղանության վաստերի հետ, աշակերտների վատ առաջադիմության հետ:

Բանն այն է, վոր մեր կոմսոմոլի կազմակերպություններն իրենց պատասխանատու չեն համարում յուրաքանչյուր յերկրորդատարեցու համար, կարգապահությունը խախտելու յուրաքանչյուր դեպքի համար:

Բանն այն է, վոր մեր կոմսոմոլի կազմակերպությունները թերադնահատում են դպրոցը, նրա վրա նայում են վորպես յերկրորդական բնադավատի, և վու թե վորպես կոմսոմոլի ամբողջ պետական դործունեյության կարեւորագույն մասի վրա:

Այս բանին անհրաժեշտ է վերջ դնել: Աշակերտների կովարարության և խուլիղանության վաստերի հետ, վատ առաջադիմության հետ, հաշտվելը հանգիստանում է դպրոցի նկատմամբ բուրժուական վերաբերմունքի տարր: Հարկավոր է, վոր ամենամոտ ժամանակում ապահովվի վճռական

բեկումն աշակերտները առաջադիմության և կարգապահության մեջ:

Կոմսոմոլն աշակերտներին պետք է պատմատի պատասխանատվության զգացմունք իրենց վարքի համար, աշակերտները սմբողջ մասսային դաստիարակի դեպի աշխատանքն ու հանրային սեփականությունը կոմունիստական վերաբերմունքի վողով: Տնային առաջադրանքները չկատարելը, ծուլությունը, անխուժությունը, դպրոցի դույլը փչացնելը չեն կարող հասակով արդարացվել: Այս ամենը բուրժուական դեպրոցի մնացորդներն են, և կոմսոմոլի ուղղակի պարտականությունն է վճռականապես վերացնել դրանք:

Հարկավոր է աշակերտներին պարզաբանել, Վոր դպրոցի դույլը կտրելը, դեպրոցի չենք փչացնելը նույնպես հանցադործություն է, ինչպես մեքենաները ջարդելն ու փչացնելը գործարանում, կոլտնտեսությունում:

Ուսման և հասարակական աշխատանքի

մեջ դպրոցականի մեջ ձևավորվում են կոմունիստական գիտակցության սաղմերը:

Իրենց ուսումնական և հասարակական առաջադրանքների ազնիվ, բարեխիղճ կատարումը, դպրոցական դույլին զուգ վերաբերվելը, ներքին կարգապահությունը, քաղաքավարությունը, արտաքին մաքրությունը պետք է լինեն խորհրդային դպրոցականի անկապտելի հատկությունները:

Մենք պարտավոր ենք աշակերտներին դաստիարակել սոցիալիստական համակցության կանոններն անալալմանորեն պահպանելու վողով: Արժե աշատեղ հիշատակել ընկեր Կիրովի խոսքերը.

«Հարկավոր է, —ասում եր նա, —դեպրոցներում կարգ ու կարգապահություն սահմանել: 12 տարեկան յերեխաները հասկանում են իրենց արարքները և կարող են պատասխան տալ այդ արարքների համար: Հարկավոր է միայն հմտորեն մոտենալ նրանց»:

Պլենումի որակարգում դրված է դեպրոցի կանոնադրության նախադժի և աշա-

կերտութեան վարքի կանոնները հարցը: Այս դոկումենտները դպրոցի համար մեծ նշանակութիւն ունեն: Հարկավոր եւ վորպես-դի կոմսոմոլի կազմակերպութիւններն ապահովեն զրօնց լիակատար կենսազոր-ծումը:

* * *

Վերջին տարիների ընթացքում դպրոց-ները կոմսոմոլի կազմակերպութիւններն աճել ու կազմակերպութեան ամրապնդվել են: Յետեւ առ 1936 թվի հունվարի 1-ը դըպ-րոցներում հաշվվում էին 18·833 սկզբնա-կան կազմակերպութիւններ, վորոնք միա-վորում էին 234·919 կոմյերիտական, ապա հիմա մենք ունենք 42·140 կազմակերպու-թիւն, վորոնք միալորում են ամէլի քան մեկ ու կես միլիոն կոմյերիտական:

Այսպիսի հսկայական բանակը ճիշտ դե-կավարվելու դեպքում ընդունակ եւ մեծ դեր խաղալ աճող սերնդի կոմունիստական դաս-տիարակութեան դործում, դպրոցում առա-ջադիմութիւնը եւ կարգապահութիւնը բարձրացնելու դործում: Սակայն դպրոցում

կոմսոմոլի աշխատանքի այժմյան դրու-թիւնը դեռեւս շատ բանով չի համապա-տասխանում սոցալիստական յերրորդ հնգամյա-կի խնդիրներին: Դպրոցների կոմսոմոլի կազմակերպութիւնները հեռու յեն կանդ-նած կարգապահութեան, առաջադիմութեան համար մղվող պայքարից: Սակալ չեն աշն-պիտի դեպքերը, յերբ իրենք կոմսոմոլներն են հանդիսանում կարգապահութիւնը խախտողները եւ թույլ աշակերտները:

Ահա մի քանի որինակ:

Խարկովի № 10 դպրոցում 786 աշա-կերտներից թույլ են 378-ը: № 64 դպրոցում 916 աշակերտներից թույլ են 336-ը: Այդ դպրոցի 56 կոմյերիտականներից 23-ը հեռ մնացող աշակերտներ են:

Նման փաստերի թվարկումը կարելի յե չարունակել: Սակայն կոմսոմոլի կազմա-կերպութիւնները հաճախ անտարբեր են վերարբերվում զրօնց, դործուն պայքար չեն մղում անկարգապահութեան, պարապ-մունքներից խուսափելու դեմ:

Պետք ե հասկանալ, վոր դպրոցում

աշակերտի անկարգապահ լինելը կարող է անդրադառնալ նրա հետագա աշխատանքի վրա: Յուրաքանչյուր աշակերտին հարկավոր է ներշնչել, վոր նա վաղվա պետական դործիչն է, Կարմիր բանակի վաղվա մարտիկը և հրամանատարը, վաղվա ստախանովականը և արդյունաբերության հրամանատարը: Այստեղ հարկավոր են վոչ թե Ֆոնտիզիների կոմեդիայի Միտրոֆանուշկայի նման տգետներ, ալլ կարգապահ և կըրթված, սոցիալիստական պետության աղնիվ և նախաձեռնող քաղաքացիներ:

Դպրոցում կոմսոմոլի կազմակերպության ամեն մի քայլը պետք է համակված լինի դպրոցի բախտով խորը շահագրգռվածությամբ, պետք է թեւադրվի մի ձեռնարկով՝ անխոնջ ողնել կուսակցությանը դաստիարակելու կարգապահ և գրագետ խորհրդային քաղաքացիներ:

Յերբ մենք խոսում ենք արդյունաբերության կամ գյուղատնտեսության կոմյերիտականների պետական դործունեյության մասին, ապա նկատի ունենք յերիտասարդու-

թյան մասնակցությունն արտադրական պլանի կատարման, տեխնոլոգիան պահպանելու, աշխատանքի նոր մեթոդներ մտցնելու համար մղվող պայքարին:

Դպրոցի կոմսոմոլի կազմակերպության պետական դործունեյությունը վորոշվում է ամենից առաջ նրա մղած սրայքարով հանուն յերկաթյա դիտակցական կարգապահության, լավ և գերազանց առաջադիմության: Կոմսոմոլ-աշակերտի համար գլխավոր դործը լավ և գերազանց սովորելն է:

Կոմսոմոլի բոլոր կազմակերպությունները չեն, վոր հասկացել են այս պարզ ճշմարտությունը: Այստեղից ել—խեղաթյուրումներ կոմսոմոլի դպրոցական կազմակերպությունների աշխատանքում: Նրանցից միքանիսը կանգնում են սխալ ուղու վրա, փորձում են հրամայել, փոխարինել դպրոցի դեկավարությանը, կոնտրոլ սահմանել ուսուցչի նկատմամբ: Զարմանալի չէ, վոր այս բանն աննորմալ փոխհարաբերություններ է առաջացնում կոմսոմոլի կազմակեր-

սլուլթյուններէ, դպրոցի ղեկավարութեան և ուսուցչի միջև:

Գորկու մարդի ժգանովի ուսյոնի № 18 դպրոցում կոմսոմոլի կոմիտեյի քարտուղար ընկեր Կոպիլովիչը փորձում եր դիրեկտորին և ուսուցչիններին արդեւել թվանշաններ ղեկելու կոմսոմոլներին, մինչև վոր նրանց առաջադրութիւնը քննարկվեր կոմսոմոլի ժողովում: Վիննիցայի № 4 դպրոցում կոմսոմոլի կազմակերպութիւնը վորոշում կայացրեց. «Աշխատանքից հանել Փիլիկայի ուսուցչուհուն, վորովհետև նա չի համապատասխանում իր կոչմանը, և վաղը նրան թույլ չտալ պարապմունքի»:

Նման փաստերը հասցնում են ուսուցչինների և դպրոցի ղեկավարների հեղինակութեան խափանմանը: Այս բանի հետ մենք հաշտվել չենք կարող: Կոմսոմոլի կազմակերպութիւնները պետք ե ամեն կերպ պաշտպանեն և ամրապնդեն դպրոցի ղեկավարութեան հեղինակութիւնը, հարգեն ուսուցչին: Դպրոցի դիրեկտորի և ուսուցչինների հետ համատեղ համերաշխ աշխատանք

տանելով միայն կոմսոմոլի կազմակերպութիւնը կարող ե հասնել իր առաջ դրված խնդիրների ճիշտ կենսագործմանը:

Լւերջ թերութիւններից մեկն ե հանդիսանում նաև դպրոցի կոմսոմոլի կազմակերպութեան վատ կապը պիոներական կազմակերպութեան և աշակերտական կոմիտեյի հետ: Յեւ այստեղ փոխանակ համաձայնեցված դործելու, յուրաքանչյուր կազմակերպութիւն հաճախ հանդես ե գալիս մեկուսացած, տնայնագործորեն ե աշխատում: Դպրոցների կոմսոմոլի կազմակերպութիւնները վատ են ղեկավարում պիոներական ջոկատներին և աշակերտական կոմիտեներին:

Առանձնապէս հարկ ե նշել աշակերտներին կոմսոմոլում ընդունելու ժամանակ տեղի ունեցած խեղաթուրումների փաստերը:

Մեզ համար անխախտելի յե հանդիսանում կոմսոմոլի մեջ ընդունելութիւն կատարելիս անհատական մոտեցման սկզբունքը: Մենք պարտավոր ենք սրբութեամբ պահպանել այդ սկզբունքը, ամեն կերպ

գաղափարապէս բարձրացնել կոմսոմոլի մեջ
ընդունվելու գործը, հասնել այն բանին,
վոր յուրաքանչյուր նոր ընդունվող մինչև
վերջը զիտակցի, վոր ՀամԼԿՅՆՄ-ի — բու-
շակիյան կուսակցութեան հախտարիմ ու-
նականի, նրա ամուր, մարտական ուղեւոր
հանդիսացող կազմակերպութեան — անդամի
կոչումը շատ բան է պարտաւորեցնում:

Փաստերը, սակայն, ասում են այն մա-
սին, վոր մեզ մօտ հաճախ այդ սկզբունքը
չեն պահպանում: Կոմսոմոլի առանձին դըս-
րոցական կազմակերպութիւններում դո-
յություն ունի թեթեամիտ, անպատասխա-
նատու մօտեցում կոմսոմոլի մեջ ընդունե-
լություն կատարելու նկատմամբ:

Յերբեմն բավական է, վոր աշակերտը
դիմում զրի, ժողովում համառոտակի
սրտմի իր կենսադրութիւնը, և նրան ար-
դեն ընդունում են կոմսոմոլի մեջ: Հաջի
չի աւելում, թէ ընկերն ինչպէս է պարա-
պում, ինչպէս է նա իրեն պահում դասե-
րին, արժանի չէ արդոյը կոմսոմոլի կոչու-
մը կրելու բարձր պատվին:

Կուրսի մարզի Մեղվենակի ուսյունի
միջնակարգ դպրոցի կոմսոմոլի ժողովում
կոմսոմոլի մեջ ընդունեցին 30 աշակերտ-
ներ, վորոնց մեծամասնութիւնն իրեն վո-
չնչով չէր ցուցաբերել ուսման և կարգա-
պահութեան մեջ:

Հարց ե ծագում, դպրոցական յերիտա-
սարգութեան մեջ ի՞նչ հեղինակութիւն կա-
րող է ունենալ, թող թույլ տրվի ասելու,
արդարեւ կոմյերիտականը: Մի՞թէ սրբալ չէ,
վոր կոմսոմոլում ընդունելութիւն կատա-
րելուն ցույց տրվող նման մօտեցումը չի
ապահովում կազմակերպութեան գաղափա-
րական ու կազմակերպական ամրապնդու-
մը, աշակերտների կոլեկտիվում նրա դերի
ու հեղինակութեան բարձրացումը:

Մենք պետք է շարունակ հոգ տանենք
կոմսոմոլի դպրոցական կազմակերպու-
թիւնների վորակական կազմը բարելաւելու
մասին, հասնենք այն բանին, վոր
կոմսոմոլի մեջ լինեն այնպիսի աշակերտ-
ներ, վորոնցից բոլոր դպրոցականները կա-
րող են որինակ վերցնել, վորոնցից նրանք

կարող են սովորել թե՛ կարգապահություն, թե՛ առաջադիմություն։ Թող ամեն մի դեպք-
րոցական դիտենա, վոր կոմսոմոլի մեջ լի-
նելու իրավունքին նա պետք է արժանանա
աջնիվ սովորելով, դպրոցում, տանը,
փողոցում։ Իր լավ վարքով, իր բարեխիղճ
վերաբերմունքով դեպի հասարակական
հանձնարարությունների կատարումը։

Դպրոցի պայմաններում, վորտեղ ձե-
վավորվում է աշակերտների գիտակցու-
թյունը, առանձնապես կարևոր նշանակու-
թյուն ունի կոմսոմոլի ժողովը։ Նա կոչված
է լինելու կոմյերիտական աշակերտների գա-
ղափարական, կազմակերպական դաստիա-
րակության իսկական դպրոցը։ Կոմսոմոլի
ժողովը պետք է տոն տա բոլոր աշակերտ-
ներին։

Մենք չենք կարող ասել, վոր դպրոցնե-
րում կայացող կոմսոմոլի ժողովները հա-
մապատասխանում են այդ պահանջներին։

Հարցրեք ուղած դպրոցականին, թե
արդյոք նա գո՞հ է ժողովից, նա ժողովում
ստացա՞վ արդյոք այն, ինչ սպասում եր։

Շատ ղեպքերում ձեզ արդարացի դժգոհու-
թյուն կհայտնեն։ Կոմսոմոլի ժողովներում
տխուր է, այստեղ չի զգացվում յերիտա-
պարդական կրքոտությունը, նախաձեռնու-
թյունը, այստեղ չեն քննարկվում սուր,
հուզիչ հարցեր։ Մի՞թե կոմսոմոլի ժողո-
վում չի կարելի քննարկել այնպիսի հար-
ցեր, ինչպես սոցիալիստական համակեցու-
թյան կանոնների, սոցիալիստական բարոյա-
կանության, մտերմության հարցերը։ Մի՞թե
չի կարելի դպրոցի կոմսոմոլի ժողովին հրա-
վիրել մի հին բանվորի, վորը պատմեր այն
մասին, թե ինչպես էյին յերեխաները սո-
վորում ցարական Ռուսաստանի պայմաննե-
րում։ Ինչո՞ւ կոմսոմոլի ժողովին չհրավիրել
մի մանկական դրողի, քննարկելու համար
նրա ստեղծագործությունը։ Կոմսոմոլի ժո-
ղովում ինչո՞ւ չվիճել նոր կինոֆիլմի մա-
սին։ Յեվ բավական է դիմել իրենց՝ դպրո-
ցականներին,—վորքա՞ն հրատապ, հուզիչ
հարցեր կդնեն նրանք կոմսոմոլի կազմա-
կերպության առաջ։

Հարկավոր է ամեն կերպ բարձրացնել

դպրոցի կոմսոմոլի ժողովների ղաղափարական մակարդակը, հասնել այն բանին, վրո աչակերտներն անհամբերությամբ սպասեն այդ ժողովներին, սիրով դնան այդ ժողովները, ակտիվորեն մասնակցեն դրանց աշխատանքին և այնտեղից տանեն իրենց համար ինչ-վոր նոր, ոգտակար բան: Ժողովը պետք է ղաղափարապես ղաստիարակի կոմյերիտականներին, ոգնի նրանց իսկական կազմակերպիչ — մասսովիկների ունակություններ մշակելու գործում:

Միքանի խոսք կոմսոմոլի խմբակներին մասին: Մեր անուշադրության պատճառով այդ խմբակներն աշխատում են սխալ, բյուրոկրատական մեթոդներով, չեն կատարում իրենց գլխավոր խնդիրը—ողնել ուսուցչին ուսումը կազմակերպելու և կարգապահությունն ամրապնդելու գործում: Ումբակը կանոնադրական կազմակերպություն չէ, այնինչ այստեղ վորոշումներ են հանում, ղանաղան պլաններ են կազմում, անվերջ նիստեր են անում:

Հարց է ծաղում, ինչու՞ մարդկումները

չեն դնում այս հարցերը: Վորովհետև նրանք հետու չեն կանգնած դպրոցների կոմսոմոլի կազմակերպություններից, ծանոթ չեն նրանց աշխատանքին, չեն ղեկավարում նրանց:

Մեր մարդկումները, բացի գեկուցման սկզբում ասածից, հաշվի չեն առնում նաև այսպիսի վաստեր.

1. Վերջին ժամանակվա ընթացքում Համ ԼԿՅՆՄ կազմում աչակերտների տոկոսըն գլխավորեն աճել է: Այսպես, որինակ, Հայաստանում 89 հաղար կոմյերիտականներից աչակերտները կազմում են 29 հաղար: Տամբովի մարզում 70 հաղար կոմյերիտականներից 20 հաղարն աչակերտներ են:

2. 1939 թվականի ինն ամսվա ընթացքում միայն դպրոցներում ստեղծվել են կոմսոմոլի ավելի քան 6 հաղար նոր կազմակերպություններ:

3. Կոմյերիտական—աչակերտների հիմնական մասաբն ստաթով բերիտասարղներ են, գետևս չեն կարողացել կոմյերիտական կուլվածք, կազմակերպական փորձ ձեռք բերել:

Այս բանն ի՞նչ է պարտավորեցնում : Այն, վորպեսզի մեծ ուշադրութեամբ դարձ-վի դպրոցների կոմսոմոլի կազմակերպու-թյուններին, արագացվի նրանց դադախա-րական, կազմակերպական ամրապնդումը, ջանասիրաբար և համառորեն, տառացիո-րեն ամեն ուր դրադվել նրանցով :

Սակայն կոմսոմոլի ռայկոմները, քաղ-կոմները, մարդկոմները դերադասում են չմիջամտել դպրոցական կոմսոմոլի կազմա-կերպությունների աշխատանքին :

Հարկավոր է դատապարտել այդ վնշ-բուլեիկյան մոտեցումը, ինքնահոսի այս դիրքը և արագորեն ուղղել դպրոցական կոմ-սոմոլի կազմակերպություններին ղեկավար-ման դործում յեղած թերությունները :

* * *

Անցնում եմ պիոներական կազմակեր-պություններին :

Ըստ վոչ-լրիվ տվյալների, մեզ մոտ հաշվվում են 13 միլիոն պիոներներ : Պիոներ-րական ջոկատներն զգալի աշխատանք են

տանում յերեխաների կոմունիստական դաս-տիարակության դժով : Կուսակցության և կոմսոմոլի ղեկավարությամբ պիոներական ջոկատները հասարակական կյանքին մաս-նակից են դարձնում միլիոնավոր խորհրդա-յին դպրոցականների, լայնացնում են նրանց մտահորդոնը, նրանց պատվաստում են սո-ցիալիստական համակցության ունակու-թյուններ, նրանց մեջ դաստիարակում են սեր ղեպի հայրենիքը : Մեր յերեխաներն ի դեմս պիոներների տեսնում են մի որի-նակ, վորը կոչում է ղեպի համառ աշխա-տանք և անխոնջ ուսում :

Կոմսոմոլի խնդիրն այն է, վորպեսզի մանկական կոմունիստական շարժման ամ-բողջ ուժն ուղղի գիտության հիմունքներին դերադանցորեն տիրապետելու, դպրոցում գիտակցական կարգապահությունն ամրա-պնդելու համար մղվող պայքարի կողմը : Այնտեղ, վորտեղ պիոներական ջոկատները լավ են աշխատում, վորտեղ լիովին բավա-րարվում են յերեխաների բազմակողմանի պահանջները, վորտեղ ղեկավարները հմտո-

ըեն զարթեցնում են յերեխաների ստեղծագործական միտքը, զարգացնում են նրանց ընդունակությունները, — այնտեղ սովորաբար բարձր առաջադիմություն կա և ամուր, գիտակցական կարգապահություն:

Մենք կարող ենք արդյոք ասել, վոր կոմսոմոլի կազմակերպություններն այժմ ինչպես հարկն է ղեկավարում են պիոներական ջոկատները, վոր նրանք այդ ջոկատներին պատշաճ ուղադրություն են դարձնում: Վո՞չ, չենք կարող:

Կոմսոմոլի կազմակերպությունները վոչ միայն չեն հենվում պիոներական ջոկատների վրա, այլև հաճախ նույնիսկ չեն նկատում նրանց, չեն ոգնում նրանց: Ինչպես յերեղամ է, կոմսոմոլի աշխատողներից վոմանք մոռացել են այն մասին, վոր կոմսոմոլը կուսակցության առաջ ուղղակի պատասխանատվություն է կրում պիոներական կազմակերպության ղեկավարման համար, վոր դպրոցում կոմսոմոլի աշխատանքն անխզելիորեն կապված է մանկական կոմուն-

իստական կազմակերպության աշխատանքի հետ:

Ահա մի քանի որինակներ, վորոնք հաստատում են պիոներական ջոկատներին ցույց տրվող անտարբեր վերաբերմունքը:

Այս տարվա ղեկտեմբերին 54 մարդերում պակասում էր 1·016 ալադ ջոկատավար, 61 յերկրամասերում և մարզերում — 31·572 ջոկատավար: Այսպիսով, մեր թողտվությամբ ավելի քան մեկ միլիոն պիոներ դուրս է մնացել կոմսոմոլի կազմակերպությունների տեսադաշտից, իր բախտին է թողնված: Մի՞թե զարմանալի յե, վոր իրենց ստեղծագործական ընդունակությունների կիրառում չգտնելով, նրանցից շատերը կտրվում են պիոներական կազմակերպությունից, դպրոցից և ընկնում են խուլիգանություն անող տարրերի աղբեցության տակ:

«Ջոկատավարի դերը, — ասում էր ընկեր Անդրեյեվը, — . . . չափազանց պատասխանատու յե, վորովհետև նա իր մեջ պետք է զուգակցի յերեխաների և՛ ընկերոջը, և՛

բարեկամին, և՛ միևնույն ժամանակ բաշխ-
կանաչափ կուլտուրական կրթված կաղմա-
կերպչի...»

Մինչդեռ, կոմսոմոլի կաղմակերպու-
թյունները շատ հաճախ պիոներական աշ-
խատանքի յեն ուղարկում անսրատրաստ,
քիչ գրադետ մարդկանց, վորոնք իրենց
պատրաստակամությամբ զգալիորեն ցածր
են կանդնած պիոներներին զարգացողության
մակարդակից:

Ռոստովի մարդի 528 ավագ ջոկատա-
վարներին 49-ն ունեն տարրական կրթու-
թյուն, 352-ը—վոչ-լրիվ միջնակարգ կըր-
թություն և միայն 55-ը՝ միջնակարգ կըր-
թություն:

Մոսկվայի կոմսոմոլի կաղմակերպու-
թյունը, թվում եր թե, չի կարող գանգատ-
վել կադրերի պակասությունից: Բայց այս-
տեղ ել Ռոստովինսկի, Կիևսկի, Սովետսկի,
Լենինգրադսկի, Ջերժինսկի ռայոններում
աշխատող 165 ավագ ջոկատավարներին
125-ն ունեն տարրական և վոչ-լրիվ միջնա-
կարգ կրթություն:

Մեզ հարկավոր է մանկավարժորեն
կրթված ջոկատավար: Իսկ դոյություն
ունեցող՝ պիոներջոկատավարների մարդա-
յին և հանրապետական դպրոցները բաց են
թողնում վատ պատրաստված աշխատող-
ներ: Կան փաստեր, յերբ այդ դպրոցներն
են ընդունում 4-րդ դասարանի կրթություն
ունեցող մարդկանց: Մարդային և հանրա-
պետական տասը դպրոցների տվյալների
համաձայն 1368 ունկնդիրներինց միայն
111-ն ունեն լրիվ միջնակարգ կրթություն:
Թուրքմենական հանրապետական դպրոցն
ավարտած 64 պիոներջոկատավարներից
կեսը տարրական կրթություն ունի, և վոչ
մեկը միջնակարգ կրթություն չունի:

Հաշվի առեք նաև ուսման հնգամսյա
կարճատե ժամանակամիջոցը, չնչին ուսում-
նական պլանները, և պարզ կդառնա, վոր
պիոներջոկատավարների դոյություն ունե-
ցող դպրոցները տառապում են խոշոր թե-
րությունների: Դրանց հարկ չկա այդ
դրության մեջ պահել:

Դպրոցի ավագ ջոկատավարը պետք է

լինի կոմյերիտական-ուսուցիչը: Թե վորքան շատ բան կարող է անել աշխարհի ջոկատավարը, ցույց է տալի Մոսկովայի ուսուցչուհի Սմիրնովայի որինակը: Նա ղեկավարում է յերկրորդ դասարանը և միաժամանակ հանդիսանում է դպրոցի ավագ ջոկատավարը: Ընկեր Սմիրնովան բավ կազմակերպեց ջոկատավարների և պիոներական ակտիվի աշխատանքը, հասավ այն բանին, վոր պիոներները դարձան ուսուցչի ոգնականները՝ առաջադիմության և կարգապահության համար մղվող պայքարում: Ասում են, թե դժվար է մանկավարժական դործունեյությունը զուգակցել պիոներական ջոկատների ղեկավարման հետ: Այդ ճիշտ է: Ընկեր Սմիրնովան թե՛ ղեկավարեցիկ ուսուցիչ է և թե՛ ուսյոնի լավագույն ջոկատավարը:

Մենք ունենք 400 հազար ջոկատավար, 25 հազար ավագ ջոկատավար: Նրանք պահանջում են ամենորայ ուշադրություն և ղեկավարություն: Հարկավոր է ամեն կերպ բարձրացնել ջոկատավարի հեղինակությունը:

նը, վորը կատարում է աճող սերնդի կոմունիստական դաստիարակության պատվավոր և ազնիվ դործը:

Այժմ այդ բանը չկա: Վերցրեք թեկուզ և աշխարհի մի որինակ: Կադախոտանի ԼԿՅՆՄ Կենտկոմը 1939 թվականի վեց ամսվա ընթացքում քննարկել է յերեխաների մեջ տարվող աշխատանքի հետ կապած 27 հարց, բայց այդ հարցերից վոչ մեկը նվիրված չի յեղել պիոներական կազմակերպության ղեկավարությանը:

Շատ վատ է պիոներական կազմակերպությունների աշխատանքի հարցերի վերաբերյալ յեղած դրականության վիճակը: «Вожатый» ժուռնալը վճռական բարեկամման կարիք է զգում: Հրատարակվող դրքերը յերբեմն քիչ են ուղտավետ, չիտթության մեջ են զցում ջոկատավարին, ճիշտ պատասխան չեն տալիս սկզբունքային պրակտիկ հարցերին: «Молодая гвардия»-յի կողմից նախապատրաստված և հակասություններով ու սխալ խորհուրդներով լիքն այդպիսի «ստեղծադործումներից»

մեկը վերջերս հարկ յեղալ հանել հրատա-
րակությունից :

Պատասխանատուությունը կորցնելը մի-
այն կարող էր սխալ, վայրագ վերաբեր-
մունք ծնել ղեպի պիտներական աշխատան-
քը, վորպես ղեպի մի ինչ—վոր «սպեցիֆիկ»
աշխատանք, վորը կարող է կապալով տրբ-
վել պիտներական և զարոցական բաժիննե-
րի ղեկավարներին :

Պիտներական ջոկատների ղեկավարու-
թյան բացակայությունը հասցնում է այն
բանին, վոր պիտներական հավաքներում
տիրում է ձանձրույթ, չարլոն, ֆորմա-
լիզմ : Կենդանի, հրապուրիչ յերեկույթնե-
րի փոխարեն—տրտում ղեկուցումներ, վառ,
հիշողության մեջ տալովորվող հանդի-
սումները փոխարեն—լրագրային հոգված-
ների միապաղաղ վերադարձում : Պիտներ-
ները հավաքում ամենին ևլ ակտիվ մաս-
նակիցներ չեն, այլ անտարբեր հանդիսա-
տեսներ :

Ուստի զարմանալի չէ, վոր յերբեմն
յերեխաները պիտներական հավաքույթից

ուղղակի ղնում են պարապումները, վոր-
տեղ մուկնորեն ֆուտբոլի գնդակ են
դցում, մրցում են վազի մեջ, Չապայեվ,
Շչորս, Ալեքսանդր Նեվսկի յեն խաղում :

Խորհրդային յերեխաների հետաքր-
քությունները հիրավի անսահմանորեն
լայն են, իսկ ջոկատի կյանքը հաճախ սահ-
մանավակվում է ձանձրալի հավաքույթնե-
րով, վորոնք չեն արտացոլում պիտներների
պահանջները :

Իսկ վորպիսի՝ ամենահարուստ հնարա-
վորություններ կան պիտներական ջոկատնե-
րում :

Ոգնել ուսուցչին կազմակերպելու աչա-
կերտների սոցիալիստական մրցումը լավա-
դույն առաջադրության և կարգապահու-
թյան համար, յերեխաներին ներդրալել
ուսման—ֆիզիկուլտ խմբակներում, կազմա-
կերպել յերեկույթ—հանդիսումներ մեր
հայրենիքի անվանի մարդկանց հետ, դար-
դացնել սպորտի տեխնիկները, բնասերների
չարժումը,—այս ամենը, առաջին հայաց-
քից, փոքր, համեստ դործեր են, բայց յե-

մեկը վերջերս հարկ յեղալ հանել հրատա-
րակությունից :

Պատասխանատուությունը կորցնելը մի-
այն կարող էր սխալ, վայրագ վերաբեր-
մունք ծնել ղեպի պիտներական աշխատան-
քը, վորպես ղեպի մի ինչ—վոր «սպեցիֆիկ»
աշխատանք, վորը կարող է կապալով տրբ-
վել պիտներական և զարոցական բաժիննե-
րի ղեկավարներին :

Պիտներական ջոկատների ղեկավարու-
թյան բացակայությունը հասցնում է այն
բանին, վոր պիտներական հավաքներում
տիրում է ճանճուլթ, շաբլոն, ֆորմա-
լիզմ : Կենդանի, հրապուրիչ յերեկույթնե-
րի փոխարեն—տրտում ղեկուցումներ, վառ,
հիշողության մեջ տալովորվող հանդի-
սումների փոխարեն—լրացրային հողված-
ներն միապագա վերապատմում : Պիտներ-
ները հավաքում ամենեկին ել ակտիվ մաս-
նակիցներ չեն, այլ անտարբեր հանդիսա-
տեսներ :

Ուստի զարմանալի չե, վոր յերբեմն
յերեխաները պիտներական հավաքույթից

ուղղակի ղնում են պարապումները, վոր-
տեղ մոլեգնորեն ֆուտբոլի գնդակ են
դցում, մրցում են վաղքի մեջ, Չապայեվ,
Շչորա, Ալեքսանդր Նեվսկի յեն խաղում :

Սորհրդային յերեխաների հետաքը-
քությունները հիրավի անասմանորեն
լայն են, իսկ ջոկատի կյանքը հաճախ սահ-
մանափակվում է ճանճուլթի հավաքույթնե-
րով, վորոնք չեն արտացոլում պիտներների
պահանջները :

Իսկ վորպիսի՞ ամենահարուստ հնարա-
վորություններ կան պիտներական ջոկատնե-
րում :

Ոգնել ուսուցչին կադմակերպելու աշա-
կերտների սոցիալիստական մրցումը լավա-
դույն առաջադրության և կարգապահու-
թյան համար, յերեխաներին ներդրավել
ոգրմա-ֆիդուլտ խմբակներում, կադմա-
կերպել յերեկույթ—հանդիսումներ մեր
հայրենիքի անվանի մարդկանց հետ, զար-
դացնել պատանի տեխնիկներին, բնասերների
շարժումը,—այս ամենը, առաջին հայաց-
քից, փոքր, համեստ դործեր են, բայց յե-

Թե դրանք ինչպես հարկն ե կազմակերպենք,—դրանք վիթխարի ուղուտ կրենեն։ Պիտներական ջոկատը ճիշտ ուղղութիւն կտա յերեսաների զարգացմանը, կողնի նրանց հաջողութեամբ սովորել և դառնալ, ինչպես զրուժ եր ընկեր Ստալինը Նովայա Ուզայի պիտներներին, «յեռանդուն, բանիմաց աշխատողներ, ինչպիսիք անհրաժեշտ են մեր յերկրի համար»։

Ի՞նչ միջոցներ ե հարկավոր ձեռք առնել։

Վերջ դնել դեպի պիտներական կազմակերպութիւնները յեղած անտարբեր վերաբերմունքին, որչեկտիվ պատճառների վկայակոչումներին։

Գործը դնել աշխատեալ, վորպեսպի կոմսոմոլի մարդկոմը, քաղկոմը, չրջկոմը պատասխանատու լինեն ամեն մի ջոկատի աշխատանքի վիճակի համար։

Վճռական միջոցներ ձեռք առնել ամբողջական պիտներական կազմակերպութիւնները՝ նրանց աշխատանքի բովանդա-

կութիւնն ու մեթոդները փոխելու միջոցով։

Բարեկալիւ պիտներական կազմակերպութիւնների ղեկավարների կազմերի ընտրութիւնն ու նախապատրաստումը, հասնել այն բանին, վորպեսպի նրանք համապատասխանեն Համ Կ(բ)Կ XVIII համագումարի կողմից՝ կոմունիստական դատարակութեան մասին առաջադրած պահանջներին։

Այս կապակցութեամբ հարկավոր ե .

Ավագ ջոկատավարների աշխատանքում ներգրավել առաջին հերթին ուսուցիչներին։

Ջոկատներին տալ պատշաճ կրթութիւն և կուլտուրական մակարդակ ունեցող կոմյուիստականներ։

Լուծել ջոկատավարների դպրոցների հարցը։

«Вожатый» ժուռնալը դարձնել պիտներական կազմակերպութիւնների ղեկավարման խիսական որդան։

Դպրոցական և պիտներական բաժինները միացնել վորպես միասնական բաժիններ

և դրանով իսկ լիկվիդացիայի յենթարկել պիտներական աշխատանքի և դպրոցական կազմակերպությունների ղեկավարման հարցերի արհեստական սահմանադատումը :

Յեւթ միջանի հարցեր, վորոնք անմիջականորեն կապված են յերեսաների կոմունիստական դաստիարակության խնդիրների հետ :

Աշխարհում վոչ մի տեղ չկան այնպիսի ամենահարուստ հնարավորություններ յերեսաների նախաձեռնությունը զարգացնելու համար, նրանց տաղանդները ծաղկեցնելու համար, նրանց ընդունակությունները դործադրելու համար, ինչպես մեզ մոտ : Խորհրդային ժողովուրդը—հերոսների ժողովուրդը, ստեղծադործողների ժողովուրդը—ձգտում է, վորպեսպի ԽՍՀՄ քաղաքացիների աճող սերունդը ժառանգի իր լավագույն արագիցիաները, վորպեսպի նա դառնա աշխարհի ամենակուլտուրական, ամենակրթված և ամենախելացի մարդկանց սերունդ :

Կուսակցության և կառավարության

կողմից յերեսաների նկատմամբ յեղած ամենորյա հոգատարությունը սքանչելի պտուղներ է տալիս : Մեր պատանի յերաժիշտները հաջողությամբ հանդես յեկան միջազգային կոնկուրսներում : Մեր պատանի նկարիչները, քանդակադործները, փայտի վրա փորագրողներն առաջին տեղը դրավեցին Ամերիկայում, Ֆրանսիայում, Յապոնիայում, Հոլանդիայում, Շվեդիայում բացված ցուցահանդեսներում : Մեր սրտանի բնասերները մասնակցեցին 1939 թվի Համամիութենական Գյուղատնտեսական ցուցահանդեսին, և նրանց նվաճումներն այնքան նշանավոր դուրս յեկան, վոր դարձան Գիտությունների ակադեմիայի հատուկ քննարկման առարկա :

Կենսուրախություն և լավատեսություն, հաստատակամություն և համարձակություն, դիտելիքների ծարավ, ընկերոջը միշտ ունության դալու պատրաստակամություն,—հա թե ինչն է տարբերում խորհրդային յերեսաներին, ինչն է ամենաչորհակալ դործունեյության դաշտ բաց

անում ժողովրդական կրթության որդան-
ներն համար, պրոֆմիլություններն համար,
կոմսոմոլի համար:

Դժբախտաբար, մանկական արտա-
դպրոցական հաստատությունները, — իսկ
դրանք մեզ մշտ մոտավորապես չորս հա-
զար են, — մինչև այժմ վատ են աշխատում,
չեն համապատասխանում վո՛չ դպրոցի
խնդիրներին, վո՛չ յերեխաների պահանջնե-
րին: Արտադպրոցական հաստատություննե-
րը — պիտներական պալատները, կոլտնոե-
սային յերեխաների տները, տեխնիկական
կայանները, յերաժշտական դպրոցները, —
վորոնք կոչված են աշխատելու դպրոցի
հետ սերտորեն կապված, ոգնելու ուսուց-
չին, ինքնամիտի կյանքով են ապրում, հե-
ռու յեն կանգնած դպրոցից, կտրված են
յերեխաներից:

Որինակ, Բելոռուսիայում, հազիվ թե
գտնվի այնպիսի բանվորական ախումբ,
վորտեղ մուտք ունենային միայն ստա-
խանովիկանները, վորոնք սխտեմատիկա-
բար գերակատարում են արտադրա-

կան նորմաները: Իսկ ահա այնպիսի պիո-
ներական պալատներ, վորոնք սպասարկում
են յերեխաների վո՛չ-մեծ մի խումբ, կան ե՛'
Մինսկում, ե՛' Լենինգրադում, ե՛' Մոսկվա-
յում:

Մինսկի պիտներական պալատի ղեկա-
վարները մշակել են պալատի հաճախումը
կարգավորող համարյա մի ամբողջ որինա-
դիրք: Խմբակներում պարապել ցանկացող
պիտներներն ու դպրոցականները կարող են
պալատ գնալ միայն հատուկ անցաթղթե-
րով, և վո՛չ այլ կերպ, քան ջոկատավարի
կամ ուսուցչի ուղեկցությամբ:

Ո՞ւմ են սկսեք նման բյուրոկրատական
արգելքները, վոր կաշկանդում են մանուկ-
ներն ախտիվությունը, վոր արհեստականո-
րեն նեղացնում են այն յերեխաների շրջա-
ներ, վորոնց սպասարկում են պիտներական
պալատները: Չե՞ վոր փաստ է, վոր Մին-
սկի պիտներական պալատը, վորը կարող
էր սպասարկել 7000 մանուկների, հազիվ
սպասարկում է 3500 մանուկների: Չե՞ վոր
փաստ է, վոր այն պալատը, վորն ընդու-

նակ եւ ըրջորեն ողնել զպրոցին, բարձրաց-
նել յերեւաների պատասխանաւութեան
զղացմունքը ուսման համար, կործանարար
ազդեցութեանից մեկուսացնել հարցուրա-
վոր աշակէս կոչված անապատան յերե-
ւաների, վեր եւ ածել զբառնեյակի:

Դրութեանն ավելի վատ եւ Կիւի պիտ-
ներական պալատում: Այստեղ կան տա-
նյակ հիանալի կարենետներ, սքանչելի
սարքավորված դահլիճներ, բազմաթիւ զա-
նազան եղանակներ: Պալատի աշխատան-
քի, 400 հոգուց բաղկացած շատ պահելու
համար հսկայական պետական միջոցներ են
ծախսվում: Իսկ ի՞նչ եւ տալիս այդ պալա-
տը Կիւի զպրոցներին, ի՞նչպէս եւ նա ող-
նում ուսուցիչներին: Պալատը վատ համ-
բալ ունի: Հաճախ յերեւաները պալատում
ծխում են, հայհոյում, խուլիքանութեան են
անում: Խորեոգրաֆիկ խմբակի անդամների
մեջ տեղի ունեն կենցաղային ալլաւերման
փոստեր:

Ո՞վ եւ մեղավոր այն բանում, վոր պիտ-
ներական պալատներն ու մյուս արտադրու-

րոցական հաստատութեանները հաճախ չեն
արդարացնում իրենց կոչումը, վոր նրանք
դեռ չեն դարձել զպրոցի եւ ուսուցչի խկա-
կան ողնականները՝ աշակերտների բարձր
ստանդարտութեան եւ զերազանց կարգապա-
հութեան համար մղվող պայքարում: Ամե-
նից առաջ եւ զլիաւորապէս մեղավոր են
կոմսոմոլի կազմակերպութեանները:

Զխոսելով արդեն մարդկամների քաղ-
տուղարների մասին, նույնիսկ բաժնի վա-
րիչներն ու հրահանգիչները յերբեմն ամո-
թալի յեն համարում հաճախել պիտներա-
կան պալատները, հետեւել նրանց դործու-
նեյութեանը, աշխատել, վոր ավելի լավ
սպասարկվեն աշակերտները: Շատ հաճախ
կոմսոմոլի կազմակերպութեանները վոչ
միայն հոգ չեն տանում արտադրոցական
հաստատութեաններին ցանցը զարգացնելու
եւ նրանց վորակը բարձրացնելու մասին,
այլ ընդհակառակը, իրենց անհոգութեամբ
ոթանդակում են մի շարք արտադրոցական
հաստատութեաններին լիկվիդացիային:

Հարկավոր եւ փոխել այս կարգերը:

Արտադարոցական հաստատութիւններն ստեղծվել են վոչ թե յերեխաների սահմանափակ խմբի համար, վոչ թե զերազանցիկներին ինչ-վոր կատայի համար, այլ աշակերտներին լայն մասնակցութեամբ համար: Կոմսոմոլի կադմակերպութիւնները պետք է համակվեն պատասխանատւութիւնը զիտակցելու զգացմունքով զեպի արտադարոցական հաստատութիւնները և դրանք վերածեն դարոցի և ուսուցչի իսկական ողնականներին:

Յերեխաների կոմունիստական դատարարակութեան մեջ հսկայական դեր են խաղում կենսթատրոնները և պատանի հանդիսատեսի թատրոնները: Յերկու տարվա ընթացքում—1938 և 1939 թ. թ.—յերկրի կենսթատրոններն են հաճախել մոտ 300 միլիոն դարոցական—հանդիսատեսներ: Միևնույն ժամանակվա ընթացքում մանկական թատրոններն սպասարկել են մոտ 25 միլիոն յերեխաներին: Ամեն ուր մենք դարոցներին նամակներ ենք ստանում, վորոնցում պահանջվում է ավելացնել մանկական կի-

նոնկարներին թիվը, լայնացնել նրանց թեմատիկան, կանոնաւորել նրանց պրոկատը: Աշակերտները սպասում են այնպիսի նկարներին, վորոնք կողեն նրանց ճանաչելու իրենց հայրենիքի վեհանցալը, վորոնք նրանց կպատմեն հանուն սոցիալիզմի բոլշևիկյան կուսակցութեան մղած հերոսական պայքարի մասին, վորոնք նրանց կիշխորեն ստալինյան կովիւածքի մարդկանց նմանվելու ձգտումով:

Աշակերտներին որինական պահանջները մինչև հիմա չեն կատարվել: ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհին կից Կինեմատոգրաֆիայի դործերի համամիութենական կոմիտեն մանկական կինոն զիտում է վորպես յերկրորդական կարեւորութիւն ունեցող բան, նրան նկղ-դործամով վերարեբմունք է ցույց տալիս: Եկրանի վրա չկան ճանաչողական բնույթի ֆիլմեր, ֆիլմեր՝ նկարահանված ըստ ռուսական և ոտարեկրկյա լավագույն դրողների յերկրի: Ֆիլմեր մեր յերկրի նշանավոր մարդկանց կյանքի մասին, ֆիլմեր խորհրդային դարոցի և խորհրդային

ուսուցչի մասին: «Союздетфильм» ստու-
գիան փորձեց ձևոնամուխ լինել այս կա-
րևոր թեմային, բայց նրա կազմած «Семи-
классники» և «Полк молодых» նկարները,
վորոնք նվիրված էին խորհրդային դպրո-
ցին, անբավարար դուրս յեկան:

Կինեմատոգրաֆիայի դորձերի համա-
միութենական կոմիտեյի ղեկավարները
խոստումներ անելու մեջ ժլատ չեն: Ամեն
անգամ, յերբ նրանց կշտամբում են այն
բանում, թե նրանք մոռացել են մանկական
կինոյի մասին, թե նրանք արհամարհում են
միլիոնավոր պատանի հանդիսատեսներին,
մենք ըսում ենք չափազանց հեղինակավոր
հավաստիացումներ. «Այժմ դրուժյունը
կուղղվի, այժմ դործն առաջ կդնա»: Իսկ
նկարներ չկան:

Մենք ծանոթացանք 1940 թվին ման-
կական կինոֆիլմեր բաց թողնելու պլանի
հետ: Պլանն ապշեցնում է խղճուկ թեմա-
տիկայով, լիակատար անտարբերությամբ
դեպի այն, ինչ հետաքրքրում է յերեխանե-
րին: Կլասիկների յերկերից յեղած միակ

մանկական կինոնկարը, վորի նկատմամբ
առատաձևն զտնվեց կոմիտեն,—այդ «Как
поссорились Иван Иванович с Иваном
Никифоровичем» կիսամետրաֆ ֆիլմն է:

Մաքսիմ Գորկին դրում էր, թե «յերե-
խայի հետ պետք է խոսել «զվարճալիորեն»:
Արեգակնային սիստեմի, մեր մոլորակի,
նրա յերկրների և մարդկանց մասին յեղած
նախնական պատկերացումը պետք է
ավանդվի խաղերի, խաղալիքների միջո-
ցով»: Այս տեսակետից շատ բան կարող է
անել կինոն: Գիտելիքների առանձին ճյու-
ղերի շուրջը յեղած հանրամատչելի ֆիլմե-
րը, դիտության և տեխնիկայի նորագույն
նվաճումների մասին յեղած կիսամետրաֆ
նկարները ըուրջ ոժանդակություն կհանդի-
սանային ուսուցչի աշխատանքում:

Մինչդեռ, Կինեմատոգրաֆիայի դոր-
ճերի կոմիտեն և Լուստոդկոմատը յերեսի
վրա յենն թողել ուսումնական կինոն:
ՌեՆՏՍՀ դպրոցների միայն 5 տոկոսն
իրենց մոտ կինոդասարաններ ունեն:

Հասունացել է մանկական նկարներ

պրոկատի և կինոթատրոններում պատանի
հանդիսատեսի սպասարկման սխտեմը մըճ-
ռականորեն փոխելու անհրաժեշտութիւնը:

Այժմ մանկական նկարների մեծամաս-
նութիւնը մանկական եկրան չի ընկնում:
Յեթե յերեխաներն ուզում են նոր ֆիլմեր
դիտել, նրանք հարկադրված են դնալ յերե-
կոյան սեանսները մեծահասակների հետ
մեկտեղ: Մանկական կինոթատրոնների և
ընդհանուր տիպի կինոների մանկական սե-
անսների ռեպերտուարը կազմվում է առանց
հաշի առնելու հասակային առանձնահատ-
կութիւնները և պատանի հանդիսատեսի
պահանջները: Շատ փոքի հետեից ընկնելով
կինոֆիկացիայի և կինոպրոկատի Գլխավոր
Վարչութիւնը կրճատում է մանկական կի-
նոցերեկութիւնների քանակը, կտրում է պա-
տանի հանդիսատեսի կուլտուրական սպա-
սարկման միջոցները:

Խորհրդային դպրոցի հետագա ամրա-
պնդման, աշակերտների առաջադիմու-
թիւնն ու կարգապահութիւնը բարձրաց-
նելու պետական շահերը կինեմատոգրա-

ֆիլայի գործերի կոմիտեյին, ժողովրդական
կրթութեան որդաններին և կոմսոմոլի կադ-
մակերպութիւններին պարտավորեցնում են
ընդհուպ դադարելու յերեխաների համար
զաղափարապես բարձր, դեղարվեստական
ֆիլմեր ստեղծելու գործով, կինոնկարների
պրոկատը կազմակերպել այնպես, վոր կի-
նեմատոգրաֆիլայի լայնադույն յերկերն
ամենից առաջ հասնեն յերեխաներին: Մենք
իրավունք ունենք կինեմատոգրաֆիլայի
գործերի կոմիտեյից պահանջելու կտրուկ
չրջադարձ կատարել դեպի պատանի հան-
դիսատեսը:

Ճիշտ նույնպես եւ մենք իրավունք
ունենք պահանջելու, վոր դեպի պատանի
հանդիսատեսը կտրուկ չրջադարձ կատարի
ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհին կից Արվեստի գոր-
ծերի համամիութենական կոմիտեն: Այն
դրութիւնը, վորի մեջ այժմ գտնվում են
մանկական թատրոնները, լուրջ տալանալ է
առաջացնում: Պատանի հանդիսատեսի
թատրոնների ռեպերտուարային պլանները
կրկնում են հասակավորների թատրոնների

պլանները: Մանկական բեմի վրա դրեթե
չկան պիեսներ խորհրդային դպրոցի մա-
սին, պիոներներին մասին, կոմսոմոլի մա-
սին: Յերբեմն յերեսաներին ցույց են տա-
լիս այնպիսի պիեսներ, վերոնք աշակերտ-
ներին պարապմունքներից հետ են դցում և
մղում են դեպի սխալ ուղի: Մենք նկատի
ունենք, որինակ, այնպիսի պիեսներ, ինչ-
պիսիք են Շչեգոլովի «Յերդումը» և Լյու-
բիմովայի «Բարեկամությունը»:

Մանկական թատրոնների աշխատողնե-
րը հասցված են Արվեստի դործերի համա-
միութենական կոմիտեյի աղքատ բարեկամ-
ների դրությանը: Յերբեմն նրանք չունեն
վոչ փոքր-ինչ հարմար, կահավորված շեն-
քեր, վոչ ել միջոցներ: Յերեանում, Յա-
րոսլավլում, Վլադիմիրսոսկում, Կազանում
և միքանի այլ քաղաքներում պատանի հան-
դիսատեսի թատրոնները չունեն մշտական
շենքեր:

Արվեստի դործերի կոմիտեյի և
լուսժողկոմատոնների վատ որինակին հե-
տևելով, կոմսոմոլի յերկրկոմները, մարդ-

կոմները, միութենական հանրապետու-
թյունների կոմսոմոլի կենտկոմները նույն-
պես բռնել են դիտողի դիրք: Նրանք ան-
տաբեբեր են դեպի պատանի հանդիսատեսի
թատրոնների կարիքները, այդ թատրոննե-
րի վրա նախում են ինչպես մի ծանր բեռան
վրա: Ռիբինսկի պատանի հանդիսատեսի
թատրոնի դերասանները հուլիսը կտրելով
իրենց մոտ կոմյերիտականներ տեսնելուց,
անգամ սոցիալիստական պարտավորություն
վերցրին. «Կոմսոմոլի կազմակերպություն-
ների աշխատողներին ներդրավել թատրոնի
ներկայացումներին»:

Պետք է հուշալ, վոր ներկա պլենումը
մեզ կողնի վճռականորեն ուղղելու այս թե-
րությունները:

Միքանի դիտողություն Փիլիկական
կուլտուրայի և սպորտի մասին:

Ֆիլիսուլտուրան և սպորտը խորհրդա-
յին յերեսաների կենցաղի մեջ են մտել:
Թշնամուն համարձակ կերպով դիմադրելու
համար, դժվարություններն անվահեր կեր-
պով հաղթելու համար պետք է լինել

առողջ, ուժեղ, մարդիված, լավ վազել և թռչել, դիպուկ կրակել, շատ լավ լողալ իմացող: Յեվ յերեխաների մեջ, բնականաբար, որեցոր ձգտում է առաջանում զբաղվել սպորտով, մարզել իր մարմինը, կոփել իր բնավորութունը:

1939 թվին կայացած՝ պիոներների և դպրոցականների համամիութենական պաշտպանական մրցություններին մասնակցում էլին ավելի քան մեկ միլիոն յերեխաներ: Նրանցից շատերն արդեն մի տարի է, վոր պարապում են պաշտպանական և Ֆիզկուլտ խմբակներում և հանձնել են պաշտպանական կրթանշանների նորմաները:

Յերեխաների առողջութան ջոկովի հետադուրթյունները շարունակ ցույց են տալիս մանկական որդանիքի ամրապլնդում, զանազան տեսակի հիվանդություններից դիմադրելու ուժի մեծացում: Մեղանում աճում են սրանչևի յերեխաներ:

Այնուամենայնիվ աչակերտների մեջ տարվող մասսայական Ֆիզկուլտ և պաշտպանական աշխատանքը տառապում է եյա-

կան թերություններով: Մի՞թե նորմալ է այն, վոր մեզանում 50 հազար վոչ-լիվ միջնակարգ և միջնակարգ դպրոցներում կան ընդամենը 8 հազար Ֆիզկուլտուրայի դասատուներ: Մի՞թե նորմալ է այն, վոր Ֆիզիկական կուլտուրայի կոլեկտիվներում պարապում են աչակերտների միայն 2 տոկոսը: Մի՞թե նորմալ է, վոր բարձր դասաբանների 10 միլիոն աչակերտներից Պաշտպալիաբի անդամ են միայն մեկ միլիոնից մի քիչ ավելի աչակերտներ:

ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհին կից Ֆիզիկական կուլտուրայի և Սպորտի գործերի համամիութենական կոմիտեն, ԽՍՀՄ Պաշտպալիաբի կենտրոնական խորհուրդը և լուստողկոմատները բացարձակապես սխալ դիրք են բռնել: Դպրոցներում Ֆիզիկական կուլտուրայի դասավանդումը, յերեխաների մեջ տարվելիք մասսայական Ֆիզկուլտ և պաշտպանական աշխատանքն այդ կազմակերպությունների համար ներկայացնում են վոչ թե կենսականորեն անհրաժեշտ գործ, այլ լրացուցիչ և ձանձրալի «բեռնավո-

րում»։ Այդ իսկ սրատճառով Ֆիզիկուլտու-
րայի դասալանդումը դպրոցներում վատ է
կազմակերպված, իսկ մասսայական սպոր-
տային աշխատանքը տարվում է յերբ պա-
տահի, ինչպես ասվում է, «վոչ յերերուն,
վո՛չ թափալուն»։

Աչակերտների Ֆիզիկուլտ-դաստիարա-
կության նկատմամբ անհանդուրժելի ան-
տարբերություն են ցուցաբերում նաև կոմ-
սոմոլի կազմակերպությունները։ Անուշա-
դրության մատնված պարապուտներում,
բակերում, դյուղական արոտատեղում յե-
րեսաններն իրենց նախաձեռնությամբ սպոր-
տային հրապարակներ են սարքում, Փուտ-
րոլ, վոլեյբոլ են խաղում, մարզվում
են վազքի և թռիչքի մեջ։ Հարյուրավոր
զեպեեր կան, յերբ աչակերտները, Ֆիզ-
կուլտ-կազմակերպությունների աջակցու-
թյունը չստանալով, իրենք՝ ընկերովի հա-
վաքած դումարով Փուտրոլի գնդակներ են
գնում և կազմակերպում են ինքնադործ
«մատչեր»։

Թվում էր թե, կոմսոմոլի կազմակեր-

պությունների անմիջական պարտքն էր՝
գլխավորել մանուկների այդ առողջ նախա-
ձեռնությունը, աջակցել դեպի սպորտն
ունեցած նրանց ձգտմանը և ոգնել նրանց
ինչպես հարկն է դրադվել իրենց Ֆիզիկա-
կան նախապատրաստման դործով։ Սակայն
կոմսոմոլի վոչ մի մարդային կոմիտե չի
իջել մինչ այն աստիճանը, վոր քննարկի
բակերի սպորտային հրապարակների հար-
ցը, վոր մտածի ինքնադործ կուլեկտիվներին
սպորտային ինվենտար մատակարարելու
մասին, վոր նրանց համար ընտրի ընդունակ
զեկավարներ։

Ինքնընտրվածյան հասկանալի յե, վոր,
քանի վոր մենք չենք կազմակերպում յերե-
խաների ակտիվությունը, քանի վոր մենք
չենք բավարարում աչակերտների սահանջ-
ները, սպորտով զբաղվելու նրանց որինա-
կան ցանկությունը, այն հաճախ այլանդակ
ձևեր է բնդունում։ Պատանի Ֆիզիկուլտուր-
նիկները թոյնում են դպրոցում սովորելը,
մտնում են մեծահասակների համար կազ-
մակերպված սպորտային ընկերություննե-

րը, վատ Ֆիզիկուլտուրնիկներից ընդորինա-
կում և են նրանց պարծենկոտությունը,
կոպտությունը, անկուլտուրականությունը:
Այսպես դպրոցից հեռացալ դահուկավորու-
հի Կուլակովան: Այսպես դպրոցում պարա-
պելուց դադարեց տասնմեցամյա լոգո-
դուհի Կոչեսկովան: Սպորտային ընկերու-
թյունների գանադան «միջնորդները» ազդե-
ցության տակ պատանի Ֆիզիկուլտուրնիկ-
ները վաղ են մասնագիտանում, վործում
են սպորտը դարձնել իրենց պրոֆեսիան:

ԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի արտահերթ
IՎ սեսիայի ընդունած՝ ընդհանուր զինվո-
րական պարտականության մասին որենքը
պահանջում է սովորողների զինվորական և
ֆիզիկական պատրաստությունը հասցնել
պատշաճ բարձրության: ձիւտ կազմակերպ-
ված տարրական զինվորական պատրաստու-
թյունը, առում եր ընկեր վորջիլովը, կա-
պահովի այն, վոր «գեուահանները և պա-
տանիները կսովորեն զինվորական շարա-
վարժությունը, հրաձգային գործը, կզի-
տենան հակառուային ու հակաքիմիական

պաշտպանության կանոնները և, վոր գլխա-
վորն է, կստանան ֆիզիկական լավ վարժ-
վածություն և կովւվածք»:

Հարկավոր է ստեղծել համամիութենա-
կան մանկական սպորտային ընկերություն:
Այդպիսի ընկերությունը կմիավորի պատա-
նի ֆիզիկուլտուրնիկների մեծաթիվ բանակը
և մեզ կոգնի որինակելիորեն կազմակերպե-
լու սովորողների ֆիզիկուլտ դաստիարակու-
թյունը: Կոմսոմոլի կազմակերպություննե-
րն ու լուսժողկոմատները պարտավոր են
այդ ընկերության մեջ աշխատելու համար
առանձնացնել կուլտուրական, պատրաստ-
ված մարզիկ: Մենք պետք է ամեն կերպ
ընդառաջենք մանկական նախաձեռնությանը
և ամեն մի դպրոցում, ամեն մի բակում,
ամենուրեք, վորտեղ հնարավորություն կա,
սաքավորենք սպորտային հրապարակներ,
հմչկադաշտեր սարքենք, կազմակերպենք
«Պատրա՛տ աշխատանքի և պաշտպանու-
թյան», «Պատրաստ եմ աշխատանքի և
պաշտպանության» I տստիճանի կրծքա-

նշանները նորմաների մասսայական հանձնումը:

Յեթե մենք այս դործին կաշենք խակահան բուլչեիկյան յեռանդով, յեթե մենք միացնենք կոմսոմոլի, պրոֆմիություններին, ժողովրդական կրթության որդանների ջանքերը, ապա համամիութենական մանկական սպորտային ընկերությունը հիանալի կաշխատի: Մենք կարող ենք և պետք է հասնենք այն բանին, վոր արդեն 1940 թվի մայիսի 1-ի չքահանդեսին, հուլիսի 18-ի Ֆիզկուլա չքահանդեսին այդ ընկերության մասնակիցներն առաջին անգերից մեկը դրավեն:

* * *

Մենք պետք է մեզ ուղղակի կուսակցական պատասխան տանք՝ վո՞րն է դպրոցում տարած մեր վատ աշխատանքի գլխավոր, հիմնական պատճառը, ինչո՞ւ մենք ունենք թերություններ, վորոնց մասին խոսվեց:

Կարող ե լինել միայն մեկ պատասխան. կոմսոմոլը դեռ չի շրջվել գեպի դպրոցը: Կոմսոմոլի ղեկավար աշխատողները թերա-

դնահատում են դպրոցում ժարվող աշխատանքի ամբողջ նշանակությունը, արհամարհական վերաբերմունք են ցուցաբերում նրա հանդեպ: Կոմսոմոլի ռայկոմները, քաղկոմները, մարդկոմները, յերկրկոմները, միութենական հանրապետությունների կոմսոմոլի կենտկոմներն անբավարար են դրադվում դպրոցներով: Այդ բանում մեղավոր է նաև Համ ԼԿՅԵՄ Կենտկոմը: Այն, վոր IX պլենումում մենք չկարողացանք վորոշում ընդունել դպրոցում կոմսոմոլի կատարելիք աշխատանքի մասին, ցույց է տալիս, վոր մենք վատ գիտենք այդ հարցը, նրան սրատչա՞ծ ուշադրություն չենք դարձնում:

Մեր ղեկավար կոմիտեները խուսափում են բյուրոններում, պլենումներում դպրոցների հարցերը քննարկելուց: Մինակի մարդկոմը, վորը բյուրոյում քննարկված յերեք-հարյուր հարցերից միայն միքանի հարցերն են նվիրել դպրոցին, — բացառություն չէ: Մինչդեռ, դպրոցի հարցերն արժանի յեն այն բանին, վոր քննարկվեն կանոնավոր

կերպով, ամեն մի բյուրոյում: Քննարկել, իհարկե, վոչ թե նրա համար, վոր մեկ-յերկու զեկլարացիայով ավելի լինի, այլ նրա համար, վորպեսզի այդ քննարկումն ողնի բարեւաւելու դպրոցում տարւող աշխատանքը:

Մեր ղեկավար կոմիտեները հեռու յեն ուսուցիչներից, խուսափում են հավաքել նրանց, խորհրդակցել նրանց հետ: Անգամ այնպիսի մարդկով, ինչպիսին Մոսկվայի մարզկոմն է, ուսումնական տարւթ սկզբից վոչ մի անգամ ժամանակ չի գտել հավաքելու ուսուցիչներին: Ճիշտ է, Մոսկվայի մարզկոմը վատ վորոշումներ չի ընդունել դպրոցի մասին, բայց առայժմ դրանք մնում են դատարկ ղեկլարացիաներ, վորովհետեւ մայրաքաղաքի և մարզի դպրոցներում առաջվա պես գոյություն ունի ցածրը առաջադիմություն, վատ կարգապահություն, չեն պահասում խուլիգանությունն ու մանկական հանցագործությունը:

Դպրոցի գծով քարտուղարի պաշտոն մտցնելն ընդգծում էր կոմսոմոլի աշխա-

տանքի կարեւորագույն նշանակությունը սովորող յերիտասարդության շրջանում: Հարկավոր էր վոչ թե թուլացնել, այլ ուժեղացնել բոլոր քարտուղարների ուշադրությունը գեպի դպրոցը: Հարկավոր էր դպրոցի հարցերը չդարձնել դպրոցական և պիտներական բաժինների մենաշնորհը, այլ գեպի դպրոցը շրջել կոմսոմոլի բոլոր կադմակերպություններին:

Սակայն մարդկոմներում այդ բանը յուրահատուկ կերպով են հասկացել: Դըպրոցի գծով քարտուղար մտցնելուց հետո մյուս քարտուղարները—առաջին քարտուղարները, կադրերի գծով քարտուղարները, պրոպագանդայի գծով քարտուղարները—ամբողջովին հեռացան սովորող յերիտասարդությունից: Կարիք չկա կոծկելու մեր սխալներն ու թերությունները—չե՞ վոր վրաս է, վոր շատ քարտուղարներ դպրոցով հետաքրքրվեցին միայն առաջիկա պլենումի կարակցությամբ:

Հարկավոր է անհապաղ փչրել ուղեյային գերատեսչություն արմատավորող այդ

վնասակար կարգը: Կադրերի զծով աշխատող քարտուղարը մի^րթե պատասխանատու է զպրոցների կոմսոմոլի աշխատողների կադրերի համար, այն բանի համար, թե ինչպես են նրանք աշխատում: Պրոպագանդայի զծով աշխատող քարտուղարը մի^րթե պարտավոր է հոգ տանել ուսուցիչների համար, ավագ դասարանների աշակերտութեան համար դասախոսություններ կազմակերպելու մասին: Իհարկե, պարտավոր է, բայց չի յերևում, վոր պրոպագանդայի բաժինները պարոցում դասախոսական աշխատանք կազմակերպեն:

Այժմ կադրերի մասին: Սխալ կլինի կարծել, թե մեր վորոշումները մոգական ուժ են, կախարդական դավադան են, վորոնք անմիջապես կիփխեն դրությունը: Իհարկե, ճիշտ վորոշում մշակելը պատասխանատու է լուրջ դործ է: Բայց այն բանից հետո, յերբ վորոշումն ընդունված է, այն կյանքում կենսադործելը վճռում են մեր հաստատակամությունը, կատարման ստուգումը, կադրերը: Իսկ պարոցների

զծով կոմսոմոլի աշխատողների կադրերի վիճակը չի կարելի բավարար համարել: Այդ կադրերին մենք բաց ենք թողել մեր ձևերից, ինքնահոսի յենք մատնել: Այս բանին պետք է արագորեն և վճռականորեն վերջ տալ: Կոմսոմոլն ի վիճակի չէ դարձրոցում աշխատելու համար տալ կուլտուրական, բավականաչափ պատրաստված մարդիկ, վորոնք ընդունակ լինեն ինչպես հարկն է դործն առաջ շարժելու: Առանց ճշտորեն լուծելու կադրերի հարցը, չի կարելի հույս դնել դպրոցում կոմսոմոլի աշխատանքը բարելավելու վրա:

Նոսելով դպրոցի մասին, մենք չենք կարող լուրթյամբ անցնել կոմսոմոլի և պիոներական մամուլի կողքով, վորը կոչված է լուրջ դեր խաղալու ամբողջ կոմսոմոլը գեպի դպրոցը շրջելու դործում:

Մեզ մոտ հաշվվում են 105 կոմսոմոլի թերթ՝ 2.190.000 որինակ տիրաժով և 49 պիոներական թերթ՝ 2.441.000 որինակ տիրաժով:

Պարզվում է, վոր մենք հնարավորու-

Թյուն ունենք մեր Թերթերի միջոցով խոսել միլիոնների հետ, կազմակերպել նրանց կարծիքը, նրանց յեռանդն ուղղել խորհրդային դավրոցն ամբաղնդելու կողմը: Պարզվում է, վեր մենք հակալական ուժ ունենք: Բայց այդ ուժը վատ է ոգտադործվում:

Վերցնենք կոմսոմոլի Թերթերը: Նրանք բոլորն առանց բացառության, «Комсомольская правда»-յի սկսած, վորին վերջերս մեզ հետ ունեցած դրույցում քննադատեց ընկեր Անդրեյևը, դավրոցի հարցերը լուսաբանում են մակերեսորեն և պատահականորեն: Թերթերի եջերում չառ սակալ կհանդիպես մանկավարժի հոգւածի, վորը դնի յերեխաների դաստիարակության սուր, հուզիչ պրորեմներ: Թերթերը քիչ և վատ են դրում հենց իրենց՝ ուսուցիչների մասին:

Թերթերը չեն դրել դավրոցում աարվող աշխատանքի վոչ մի հարց, վորն արժանի լինի լուրջ քննարկման: Հենց միայն այդ խոսում է նրանց վատ կապի մասին դւպ-

րոցի հետ, այն մասին, Թե վորքան հեռու յեն նրանք ուսուցչից:

Կոմսոմոլի Թերթերը պետք է ուղղեն այդ խոչոր բացը և ամբողջ ուժով ցուցարերեն կոլեկտիվ պրոպագանդիստի, ադիտատորի և աճող սերնդի կոմունիստական դաստիարակության կազմակերպչի իրենց դերը: Մենք այդ բանը կանենք միայն այն ժամանակ, յերբ մամուլի աշխատողների ամբողջ բանակը կհասկանա դավրոցի վիթխարի նշանակությունը սոցիալիստական պետության սխտեմում, Թերթի կողմը կըդրավի ուսուցչներին, ջոկատավարներին, սերտ կապ կհաստատի դավրոցականների հետ և դավրոցը կհանաչի խորը, հանդամանորեն:

Մանկական պիոներական Թերթերի մեջ կան վոչ վատ Թերթեր, որինակ «Ленинские искры»-ն Լենինգրադում, «Юный ленинец»-ը Նովոսիբիրսկում և միքանի ուրիշ Թերթեր, բայց դրանք հազվադյուռ բացառություն են:

Մանկական Թերթերի հիմնական Թե-

բությունն այն է, վոր նրանք ձանձրալի
և միապաշար են: Նրանց եջերում կան չափ
ընդհանուր Ֆրաղներ և դեկլարացիաներ,
յերեխաների միորինակ կոչեր ուսման մա-
սին, բայց քիչ և դպրոցին ցույց տրվող
խակական ոգնությունը, քիչ են այնպիսի
նյութեր, վորոնք վառ և համոզեցուցիչ
կերպով դպրոցականին ցույց տալին,
վոր առանց դիտելիքների, առանց համառ
կերպով սովորելու չի կարելի կոմունիզմ
կառուցել, չի կարելի ոգտավետ լինել նոր
հասարակությանը: Թերթերում քիչ են
այնպիսի նյութերը, վորոնք դպրոցականի
մեջ դարձացնեն անձնական կազմակերպա-
ծության և ինքնակարգապահության զգաց-
մունքը:

Մանկական պիոներական թերթերը հա-
ճախ սխալներն մեջ են ընկնում: Վոչ-վո-
բակյալ, մանկավարժությունից հեռու
կանգնած մարդիկ ստանձնում են դրել դըպ-
րոցի մասին և թերթերին մատակարարում
են տղետ, իսկ հաճախ նաև վնասակար
ոչեղևներ և հողվածներ: Ստալինգրադի

«Дети Октября» թերթն, որինակ, դիս-
կուսիա սկսեց. «Իրավացի՞ յե արդյոք
ուսուցիչը»: Դժվար է հնարել վորեւե ավելի
անտակտ և վնասակար բան:

Պիոներական թերթերը պետք է ամրա-
պնդել կրթված, մանկավարժական տեսա-
կետից պատրաստված, յերեխաներին սիրող
և հասկացող մարդկանցով:

Կոմյերիտական և պիոներական մամու-
լի կողմից դպրոցի հարցերի անբավարար
լուսարանումը մի անգամ ևս ապացուցում է,
վոր մենք հեռու յենք կանգնած դպրոցից:

Ժամանակն է, վոր մեր մարդկամներն
այս բնադավառն էլ հաստատապես վերցնեն
իրենց ձեռքը:

Ընկերներ:

Մեր բոլշևիկյան կուսակցությունն ա-
հող սերնդի վրա նայում է վորպես կոմու-
նիզմի դործի մարտիկների մեծ բանակի
ոեղերվի վրա:

Կուսակցությունը պահանջում է այդ
սերունդն այնպես դաստիարակել, վորպես-
զի նա մարմնավորի իր մեջ բանվոր դասա-

կարգի հեղափոխական կուսակցութեան
լավագույն դժերը, կուսակցութեան, վորի
դրոշի ներքո Խորհրդային յերկիրը, մեծ
Ստալինի զլխավորութեամբ, հաղթականո-
րեն ընթանում է դեպի կոմունիզմ:

Կուսակցութեանը պահանջում է այդ
սերունդը դաստիարակել լայնպէս, վորպէս-
զի նա աներկյուղ լինի պայքարում, վոր-
պէսզի նա պատրաստ լինի ջախջախելու և
հաղթահարելու մեր ճանապարհի վրա յի-
դած ամեն տեսակ խոչընդոտ, վորպէսզի նա
իր ձեռքերում ամուր պահի կոմունիզմի
դրոշը և ընթանա առաջ, ու միայն առաջ:

Ահող սերնդի դաստիարակութեան ազ-
նիվ խնդիրը դրված է մեզ վրա: Մենք
պետք է հասկանանք այդ աշխատանքի ամ-
բողջ խոր իմաստը, նրա վիթխարի նշանա-
կութեանը Լենինի—Ստալինի գաղափարնե-
րի հաջող իրականացման համար:

Ընկեր Ստալինի անվան հետ են կապ-
ված մեր բոլոր հաղթանակները:

Ի դեմս Ստալինի ԽՍՀՄ Ժողովուրդնե-
րը տեսնում են իրենց հերոսութեան, հայ-

րենիքին տաճած իրենց անսահման սիրո
մարմնացումը:

Ի դեմս Ստալինի ԽՍՀՄ Ժողովուրդնե-
րը տեսնում են իրենց պատմական հաղթա-
նակներին մարմնացումը:

Ընկեր Ստալինը կանգնած է յեղել կոմսո-
մուլի որորոցի մոտ: Լենինի հետ միասին նա
ստեղծել է կոմսոմուլը, սնուցել է նրան,
այն դարձնելով իր գաղափարականութեամբ
և համախմբվածութեամբ բաղմամբ լիոն ու-
ժեղ մի կազմակերպութեան, վորը հանդի-
սանում է կոմունիստական կուսակցութեան
հալատարիմ պատվարը և հզոր ռեզերվը:

Ընկեր Ստալինը Խորհրդային յերիսա-
տարութեան առաջ բաց է արել հոյակապ
հեռանկարներ, նոր կյանք է ներշնչել նրան,
նրա շարքերից առաջ է քաշել հազարավոր
հիանալի մարդիկ, վորոնք հայրենիքը և
բոլշևիկյան կուսակցութեանը փառաբանել
են աշխատանքային հերոսութեամբ, անվե-
հերութեամբ՝ թշնամիների դեմ մղվող
մարտերում, համարձակ խոյանքներով՝ դի-
տութեան մեջ, արվեստի ասպարեզում ձեռք

բերած նվաճումներով: Չկա կոմսոմոլի և խորհրդային յերիտասարդութեան կյանքի և գործունեյութեան և վս'չ մի հարց, վորը լուծվի առանց ընկեր Ստալինի մասնակցութեան:

Ահա թե ինչու Ստալինի անունը խորին սիրով են կրում իրենց սրտերում մեր յերկրի յերիտասարդներն ու ազջիկները: Խորհրդային յերիտասարդ մարդու նվերական յերազն ե—լինել այնպես, ինչպես Լենինը, ինչպես Ստալինը, լինել լենինյան—ստալինյան տիպի քաղաքական գործիչ: Յերիտասարդութեանն իր կյանքի իմաստը տեսնում ե Լենինի—Ստալինի գործի համար մղվող սրայքարում:

Մեզ բախտ ե վիճակիւ ապրելու և աշխատելու ստալինյան եպոխտում, նոր, լուսավոր աշխարհի ծննդյան եպոխտում: Մեզ բաժին ընկալ յերջանկութիւն՝ ոգնելու Լենինի—Ստալինի կուսակցութեանը՝ անդասակարգ կոմունիստական հասարակութիւն տեսնելու համար նրա տարած համաշխարհային—սլատմական աշխատանքում, հասա-

րակութիւն, վորը հաղթանակելու յե ամբողջ աշխարհում: Յեւ մենք այսոր պետք ե ասենք, վոր մենք այլ մտածմունք չունենք, բացի այն մտածմունքից, վոր արդարացնենք կուսակցութեան վստահութիւնը, Լենինի—Ստալինի գործի համար տանք բոլոր ուժերս, ամբողջ եներդիւան, ամբողջ կամքը, իսկ յեթե պահանջվի, նաե կյանքը:

Թող մեզանից յուրաքանչյուրն անդուկ կերպով իր մեջ դաստիարակի լենինյան—ստալինյան տիպի քաղաքական ղեկավարի հատկութիւններ — համեստութիւն, պարզութիւն, պահանջկոտութիւն, զգայնութիւն դեպի մարդիկ և անողորմութիւն դեպի ժողովրդի թշնամիները, անհանդուրժելիութիւն դեպի չաղակերպներն ու պանիկյորները:

Թող չա՛տ ու չա՛տ տարիներ ապրի ընկեր Ստալինը:

Թող մեր աշխատանքը ծառայի կոմունիզմի մեծ գործին, վորին նվիրել ե իր կյանքը ընկեր Ստալինը:

Թող Ստալինի անունը մեզ համար լինի

լուծյունն այն է, վոր նրանք ձանձրալի
և միապաշտոն են: Նրանց եջերում կան շատ
ընդհանուր ֆրազներ և գեկլարացիաներ,
յերեխաների միտքինակ կոչեր ուսման մա-
սին, բայց քիչ է դպրոցին ցույց տրվող
խնկական ոգնությունը, քիչ են այնպիսի
նյութեր, վորոնք վառ և համոզեցուցիչ
կերպով դպրոցականին ցույց տալին,
վոր առանց գիտելիքների, առանց համառ
կերպով սովորելու չի կարելի կոմունիզմ
կառուցել, չի կարելի ոգտավետ լինել նոր
հասարակությանը: Թերթերում քիչ են
այնպիսի նյութերը, վորոնք դպրոցականի
մեջ զարդացնեն անձնական կազմակերպիչ-
ծության և ինքնակարգադասուցիական զգաց-
մունքը:

Մանկական պիոներական թերթերը հա-
ճախ սխալների մեջ են ընկնում: Վոչ-վո-
բակյալ, մանկավարժությունից հեռու
կանգնած մարդիկ ստանձնում են դրել զբա-
րոցի մասին և թերթերին մատակարարում
են տգետ, իսկ հաճախ նաև վնասակար
ոչեքիներ և հողվածներ: Ստալինգրադի

«Дети Октября» թերթն, որինակ, դի-
կուսիա սկսեց. «Իրավացի՞ չե արդյոք
ուսուցիչը»: Դժվար է հնարել վորեւ ավելի
անտակա և վնասակար բան:

Պիոներական թերթերը պետք է ամրա-
պնդել կրթված, մանկավարժական տեսա-
կետից պատրաստված, յերեխաներին սիրող
և հասկացող մարդկանցով:

Կոմյերիտական և պիոներական մամու-
լի կողմից դպրոցի հարցերի անբավարար
լուսարանումը մի տեղում ևս ապացուցում է,
վոր մենք հեռու չենք կանգնած դպրոցից:

Ժամանակն է, վոր մեր մարդկոմներն
այս բնագավառն ել հաստատապես վերցնեն
իրենց ձեռքը:

Ընկերներ՝:

Մեր բոլշևիկյան կուսակցությունն ա-
ճող սերնդի վրա նայում է վորպես կոմու-
նիզմի գործի մարտիկների մեծ բանակի
ուղեբյրի վրա:

Կուսակցությունը պահանջում է այդ
սերունդն այնպես դաստիարակել, վորպես-
զի նա մարմնավորի իր մեջ բանվոր դասա-

կարգի հեղափոխական կուսակցութեան լայնադուլն դժերը, կուսակցութիւն, վորի գրոշի ներքո Խորհրդային յերկիրը, մեծ Ստալինի գլխավորութեամբ, հաղթականորեն ընթանում է դեպի կոմունիզմ:

Կուսակցութիւնը պահանջում է այդ սերունդը դաստիարակել աշխատեալ, վորպէսզի նա աներկյուղ լինի պայքարում, վորպէսզի նա պատրաստ լինի ջախջախելու և հաղթահարելու մեր ճանապարհի վրա յեղած ամեն տեսակ խոչընդոտ, վորպէսզի նա իր ձեռքերում ամուր պահի կոմունիզմի գրոշը և ընթանա առաջ, ու միայն առաջ:

Աճող սերնդի դաստիարակութեան ազնիվ խնդիրը գրված է մեզ վրա: Մենք պետք է հասկանանք այդ աշխատանքի ամբողջ խոր իմաստը, նրա վիթխարի նշանակութիւնը Լենինի—Ստալինի գաղափարների հաջող իրականացման համար:

Ընկեր Ստալինի անվան հետ են կապված մեր բոլոր հաղթանակները:

Ի դեմս Ստալինի ԽՍՀՄ Ժողովուրդները տեսնում են իրենց հերոսութեան, հայ-

րենիքին տաճած իրենց անսահման սիրո մարմնացումը:

Ի դեմս Ստալինի ԽՍՀՄ Ժողովուրդները տեսնում են իրենց պատմական հաղթանակների մարմնացումը:

Ընկեր Ստալինը կանգնած է յեզել կոմսոմոլի որորոցի մոտ: Լենինի հետ միասին նա ստեղծել է կոմսոմոլը, սնուցել է նրան, այն դարձնելով իր գաղափարականութեամբ և համախմբվածութեամբ բաղմամբ լի ռեժիմի կազմակերպութիւն, վորը հանդիսանում է կոմունիստական կուսակցութեան հալատարիմ պատվարը և հզոր ռեզերվը:

Ընկեր Ստալինը խորհրդային յերիտասարդութեան առաջ բաց է արել հոյակապ հեռանկարներ, նոր կյանք է ներշնչել նրան, նրա շարքերից առաջ է քաշել հաղարավոր հիանալի մարդիկ, վորոնք հայրենիքը և բոլշևիկյան կուսակցութիւնը փառաբանել են աշխատանքային հերոսութեամբ, անվահերութեամբ՝ թշնամիների դեմ՝ մղվող մարտերում, համարձակ խոյանքներով՝ դիտութեան մեջ, արվեստի ասպարեզում ձեռք

բերած նվաճումներով: Չկա կոմսոմոլի և
խորհրդային յերիտասարդութեան կյանքի և
գործունեութեան և վո՛չ մի հարց, վորը
լուծվի առանց ընկեր Ստալինի մասնակցու-
թեան:

Ահա թե ինչու Ստալինի անունը խորին
սիրով են կրում իրենց սրտերում մեր յեր-
կրի յերիտասարդներն ու ազջիկները: Խոր-
հրդային յերիտասարդ մարդու նվերական
յերազն և—լինել այնպես, ինչպես Լենինը,
ինչպես Ստալինը, լինել լենինյան—ստալի-
նյան տիպի քաղաքական գործիչ: Յերիտա-
սարդութեանն իր կյանքի իմաստը տեսնում
և Լենինի—Ստալինի գործի համար մղվող
սրայքարում:

Մեզ բախտ և վիճակվել ապրելու և աշ-
խատելու ստալինյան եպոխայում, նոր, լու-
սավոր աշխարհի ծննդդան եպոխայում: Մեզ
բաժին ընկալ յերջանկութեան՝ ողնելու
Լենինի—Ստալինի կուսակցութեանը՝ անդա-
սակարգ կոմունիստական հասարակութեան
ոռեղծելու համար նրա տարած համաշխար-
հային—պատմական աշխատանքում, հասա-

րակութեան, վորը հաղթանակելու յե ամ-
բողջ աշխարհում: Յեվ մենք այսոր պետք և
ասենք, վոր մենք այլ մտածմունք չունենք,
բացի այն մտածմունքից, վոր արդարաց-
նենք կուսակցութեան վստահութեանը, Լե-
նինի—Ստալինի գործի համար տանք բոլոր
ուժերս, ամբողջ եներկրան, ամբողջ կամ-
քը, իսկ յեթե պահանջվի, նաե կյանքը:

Թող մեզանից յուրաքանչյուրն անդուլ
կերպով իր մեջ դաստիարակի լենինյան—
ստալինյան տիպի քաղաքական ղեկավարի
հատկութեաններ — համեստութեան, պար-
զութեան, պահանջկոտութեան, զգայնու-
թեան ղեպի մարդկի և անողորմութեան ղե-
պի ժողովրդի թշնամիները, անհանդուրժե-
լիութեան ղեպի շաղակրատներն ու պանի-
կյորները:

Թող շա՛տ ու շա՛տ տարիներ ապրի ըն-
կեր Ստալինը:

Թող մեր աշխատանքը ծառայի կոմու-
նիզմի մեծ գործին, վորին նվիրել և իր
կյանքը ընկեր Ստալինը:

Թող Ստալինի անունը մեզ համար լինի

բերած նվաճումներով: Չկա կոմսոմոլի և
խորհրդային յերիտասարդութեան կյանքի և
գործունեութեան և վո՛չ մի հարց, վորը
լուծվի առանց ընկեր Ստալինի մասնակցու-
թեան:

Ահա թե ինչու Ստալինի անունը խորին
սիրով են կրում իրենց սրտերում մեր յեր-
կրի յերիտասարդներն ու աղջիկները: Խոր-
հրդային յերիտասարդ մարդու նվիրական
յերազն և—լինել այնպես, ինչպես Լենինը,
ինչպես Ստալինը, լինել լենինյան—ստալի-
նյան տիպի քաղաքական գործիչ: Յերիտա-
սարդութեանն իր կյանքի իմաստը տեսնում
է Լենինի—Ստալինի գործի համար մղվող
պայքարում:

Մեզ բխտ և վիճակվել ապրելու և աշ-
խատելու ստալինյան եպոխայում, նոր, լու-
սավոր աշխարհի ծննդյան եպոխայում: Մեզ
բաժին ընկավ յերջանկութուն՝ ոգնելու
Լենինի—Ստալինի կուսակցութեանը՝ անդա-
սակարգ կոմունիստական հասարակութուն
ոռեղծելու համար նրա տարած համաշխար-
հային—պատմական աշխատանքում, հասա-

րակութուն, վորը հաղթանակելու յե ամ-
բողջ աշխարհում: Յեվ մենք այսօր պետք է
ասենք, վոր մենք այլ մտածմունք չունենք,
բացի այն մտածմունքից, վոր արդարաց-
նենք կուսակցութեան վստահութունը, Լե-
նինի—Ստալինի գործի համար տանք բոլոր
ուժերս, ամբողջ եներգիան, ամբողջ կամ-
քը, իսկ յեթե պահանջվի, նաև կյանքը:

Թող մեզանից յարաքանչյուրն անդուլ
կերպով իր մեջ դաստիարակի լենինյան—
ստալինյան տիպի քաղաքական ղեկավարի
հատկութուններ — համեստութուն, պար-
զութուն, պահանջկոտութուն, զգայնու-
թուն դեպի մարդիկ և անողորմութուն դե-
պի ժողովրդի թշնամիները, անհանդուրժե-
լիութուն դեպի չաղակրատներն ու պանի-
կորները:

Թող չա՛տ ու չա՛տ տարիներ ապրի ըն-
կեր Ստալինը:

Թող մեր աշխատանքը ծառայի կոմու-
նիզմի մեծ գործին, վորին նվիրել է իր
կյանքը ընկեր Ստալինը:

Թող Ստալինի անունը մեզ համար լինի

սլաքարի դրոշ, վորն անընդհատ կոչում ե
ղեպի առաջ ու առաջ, դեպի կոմունիզմի
շողշողուն գազաթխերը:

Ամբողջ կոմսոմոլի, ամբողջ յերիտա-
սարգության, ամբողջ ժողովրդի հետ մի-
ասին մենք դոչում ենք:

Կեցցե՛ք մեր եպոխտի ամենահանճարեղ
մարդը, ամբողջ աշխարհի աշխատավորների
և ճնշվածների հայր, բուլղեիկյան կուսակ-
ցության և խորհրդային ժողովրդի առաջ-
նորդ, յերիտասարգության բարեկամ և ու-
ռուսցիչ—մեր թանգալին, սիրելի ընկեր
Ստալինը:

Թարգմ. Ռ. Վաթուպետյան
Խմբ. Գ. Պետրոսյան
Տեխն. խմբ. Ս. Խաչատրյան
Սրբագրիչ Հ. Դուլստանյան
Կոնտրոլ սրբագրիչ Լ. Աբովյան

Գլավլիտի լիազոր Վ. 1112, հրատ. № 793
Պատվեր № 51, տիրաժ 5000
Հանձնվել է արտադրության 15/II 1940 թ.
Ստորագրվել է տպագրելու 2/IV 1940 թ.
Գինը 50 կ.

Գաղաքական գրականության պետական
հրատարակչության տպարան, Յերևան,
Ալլահվերդյան № 65

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0187324

ФРББ 50 4.

18274

**Н. А. МИХАЙЛОВ
О РАБОТЕ КОМСОМОЛА
В ШКОЛЕ**

Государственное издательство
политической литературы

Ереван ● 1940